

Suomen Puhallinorkesteriliiton jäsenlehti

Puhallinmusiikki.fi

Kesä 2023

**Kesän paras viikko Järvenpäässä
Tilannekuva musiikkialalla:
puhallinpäivien seminaarien antia
Vuoden puhallinorkesteri 2022 –
Jyväskylän yliopiston puhallinorkesteri Puhkupillit
Belgiassa puhallinmusiikki on osa arjen elämää**

Pääkirjoitus 2/2023

Sibelius-Akatemiaan ei valittu tänä vuonna ainuttakaan suomalaista puupuhaltajaa!

Miksi ei? Syy ei varmasti ole Sibelius-Akatemian valintaraadissa. Haasteet ovat paljon syvemmällä. Tarvitsemme kipeästi lisää puhallinmusiikin soittajia – ja paljon! Niitä ei saada, mikäli kapellimestareita koulutetaan vain ammattiorkestereihin. Osaamista tarvitaan puhallinorkesterikoulutuksen koko osa-alueelle lähtien alkeisorkestereista, joissa siemenet tulevaisuuden ammattilaisten kasvatukseen istutetaan.

Suomen musiikkielämässä on paljon erilaisia hankkeita, mutta syystä tai toisesta ne eivät tunnu synnyttävän uusia puhallinsoittajia. Tarvitsemme kirkkaan vision, johon sitoutuvat kaikki toimijat. Näin meillä voisi 15 vuoden kuluttua olla toisenlainen tilanne.

Tällä hetkellä jokainen musiikin ammattioppilaitos kituuttaa ilman toimivia orkestereita, koska ei ole tarpeeksi opiskelijoita. Sibis porskuttaa ainoastaan ulkomaalaisten opiskelijoidensa ansiosta. Tilanteen epätoivoisuuden huomaa siinä, että suomalaisten osuus pienenee orkestereissa heikon koesoittoimenetyksen takia, puhallinorkesterit vähenevät eikä puolustusvoimien tai poliisin soittokonttiin löydy enää osaan soittimista osaavia hakijoita. Olemme kohta vastaavassa tilanteessa kuin 1800-luvulla, jolloin kaikki orkesterimuusikkomme olivat saksalaisia.

Mitä sitten asialle voidaan tehdä?

Pedagogiseen instrumenttiopetukseen pitäisi sisällyttää tai antaa vähintään täydennyskoulutuksena kapellimestarikoulutusta nuoriso-orkestereiden johtamiseen. Tämä puuttuu tällä hetkellä täysin!

Meillä on loistavaa kapellimestarikoulutusta ammattiorkestereiden johtamiseen ja sille on toki tarve myös tulevaisuudessa. **Sakari Oramo** ja **Petri Komulainen** tekevät omilla saroillaan loistavaa työtä. Tarvitaan kuitenkin myös toisenlaista osaamista. Jatko-opintojeni tutkimuksen myötä huomasin, että menestyksekkään orkesteritoiminnan takana ympäri maailmaa on aina yksittäisiä henkilöitä. Meidän tuleekin kouluttaa paljon lisää tällaisia puhallinmusiikin osaajia, joilla on osaamista ja halua perustaa uusia orkestereita sekä antaa nuorille mielenkiintoista ja haastavaa opetusta. Meidän jokaisen musiikkialan toimijan vastuulla on tukea heitä kaikin mahdollisin tavoin. Vain tätä kautta meillä on mahdollisuus saada uusia soittajia!

Alkeisorkesterin johtaminen on jokseenkin erilaista kuin ammattibändien. Tiedän esimerkiksi, ettei itselläni ole siihen oikeanlaista osaamista. Täytyy osata perustaa orkestereita, tuntea ohjelmisto, hallita ryhmäpedagogiikkaa, osata puhallin- ja lyömäsoitinten ja soittamisen alkeita, tietää kuinka muut opettajat ja lasten vanhemmat saadaan aktivoitua toimintaan jne. Esimerkiksi Belgiassa pelkästään flaaminkielisellä alueella on yli 20 musiikkioppilaitosta, jotka antavat kapellimestarikoulutusta. Saataisiinko meille sitä edes yhteen oppilaitokseen ennen kuin puhallinmusiikin tilanne heikentyy – ja lopulta näivetty – Suomessa entisestään?

Helsingissä 28.4.2023

Sami Ruusuvuori
puheenjohtaja
Suomen Puhallinorkesteriliitto

Valtakunnalliset
puhallinpäivät
Hämeenlinnassa
15.–17.3.2024.

SPOL HALLITUS 2023

Puheenjohtaja, päätoimittaja
Sami Ruusuvuori, spol.pj(at)gmail.com,
040 5609308

Varapuheenjohtaja, nettisivut, some, PuhApp
Tiiu Tuominen, tiuu.tuominen(at)gmail.com,
040 9637701 (ei virka-aikaan)

Taloudenhoitaja, laskutus
Lassi Takanen, spol.talous(at)gmail.com,
040 7676237

Jäsenlehti, kansainväliset asiat, musiikkikustannus
Jukka Viitasari, jukka.viitasari(at)kolumbus.fi,
050 3233698

Some
Veera Karhu, veera.bear(at)gmail.com,
040 5647228

Some
Soila Takanen, soila.takanen(at)gmail.com,
040 5743173

Hallituksen jäsen
Arrigo Christian Blom, arrigo.blom(at)gmail.com,
0500 301620

Juhani Valtasalmi, juhani.valtasalmi(at)gmail.com
050 5559880

Toiminnanjohtaja ja sihteeri
Sirpa Berg spol.toiminnanjohtaja(at)gmail.com,
050 5665895
Jäsenrekisteri, tiedotus, ansiomerkit, koulutus,
nuottimyynti, musiikkikustannuksen sopimusasiat

Puhallinmusiikki.fi-lehti

Päätoimittaja: Sami Ruusuvuori
Toimittaja, sisällöntuottaja ja taitto: Jukka Viitasari
Painopaikka: Keuruun Laatupaino KLP Oy

Aineistot seuraavaan lehteen 30.8.2023 mennessä
viitasaurus@gmail.com

ILMOITUSHINNASTO:

Takakansi 450 €

Sisäsivut:

1/1 300 €

1/2 200 €

1/4 120 €

1/8 75 €

Kolmesta peräkkäisestä 1/1 ilmoituksesta saa neljännen ilmaiseksi.

Tarkemmat ohjeet spol.pj@gmail.com,

www.spolli.com

Kansikuva: Tuomas Kourula

SPOL tiedote

Suomen Puhallinorkesteriliitto ry:n myöntämät ansiomerkit

Soinin Soittokunta

Joel Luodeslampi pronssinen
Harri Leminen kultainen
Anne Luodeslampi hopeinen

Alavuden Puhallinorkesteriyhdistys ry

Paavo Linna vaakunateline
Mikko Ylitalo vaakunateline
Jari Kaartinen erikoisansiomerkki
Jouko Pohjasniemi erikoisansiomerkki
Johanna Vainionpää kultainen
Hannu Antila hopeinen
Ingrid Geeraerts pronssinen
Mari Järvinen pronssinen
Juuso Lundström kuparinen

Onko orkesterissasi ansioituneita tai pitkään toiminnassa mukana olleita soittajia? Muista heitä Suomen Puhallinorkesteriliiton ansiomerkeillä! Merkkivaihtoehdot muut tunnustukset sekä tilausohjeet löydät liiton internetsivulta.

Erikoisansiomerkki

Yli 40 vuotta puhallinmusiikkia aktiivisesti harrastaneille voidaan teettää kultainen ansiomerkki tammenlehväreunuksin.

SPOL onnittelee!

SPOL on Suomen suurin harrastajaorkesteriliitto. Liiton jäsenorkestereissa on n. 6000 soittajaa ja muuta toimijaa. Tätä joukkoa me yritämme yhdessä kasvattaa. Toivomme teiltä aktiivista yhteydenpitoa, ideoita ja näkökulmia liiton toimintaan ja osallistumista tapahtumiin.

SPOL tekee yhteistyötä ja vaikuttamistyötä muiden musiikkialan järjestöjen kanssa edistääkseen musiikin harrastustoimintaa Suomessa. Tuemme suomalaisia musiikin tekijöitä ja säveltäjiä kustannustoiminnan, sävellyskilpailujen ja nuottivälitystoiminnan avulla. Olette mukana 250 orkesterin yhteisössä, joten meidän ei tarvitse puhalttaa yksin!

Pidäthän jatkossa orkesterin yhteystiedot ajan tasalla. Yhteyssähköpostin, laskutusosoitteen ja lehden postitusosoitteen muutokset on hyvä ilmoittaa heti toiminnanjohtajalle. Hänen yhteystietonsa löydät viereiseltä sivulta.

Kevätkokouksen päätöksiä

Suomen Puhallinorkesteriliitto ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidettiin Valtakunnallisilla puhallinpäivillä Turussa 18.3.2023. Kokoukseen osallistui 27 jäsentä tai jäsenorkesterin edustajaa, joista kaksi osallistui etäyhteyksien kautta. Kokouksen puheenjohtajana toimi **Petri Junna**. Kokouksessa hyväksyttiin liiton vuosikertomus ja tilinpäätös vuodelta 2022 sekä myönnettiin tili- ja vastuuvapaus hallitukselle ja muille vastuuvälillisille.

Liiton jäsenpalveluita ovat:

- Jäsenkirjeet ajankohtaisista asioista Yhdistysavaimen kautta
- Nuottien välitys ja kustantaminen
- Neuvontaa esim. tekijänoikeusasioissa, ohjelmistovalinnoissa jne.
- Koulutustukea hakemuksen perusteella 250 € vierailevan kapellimestarin palkkiokuluihin
- Koulutusmahdollisuuksia
- Yhteistapahtumia (Valtakunnalliset puhallinpäivät, Puhallinmusiikin päivä, Järvenpään puhallinmusiikkiviikko, syyskokouksen yhteydessä tapahtuma- ja koulutuspäivä)
- PuhApp-sovellus jäsenistön konsertin ja tapahtuman lipunmyyntiin ja tiedotukseen
- Ansiomerkkejä ansioituneille soittajille
- Vuoden Pinna* -tunnustus-palkinto kapellimestarille
- Vuoden Puhallinorkesteri* -tunnustus-palkinto
- Puhallinmusiikki.fi*-lehti neljä kertaa vuodessa
- Mahdollisuus sekä ohjeet Sivistysliitto ja Opintokeskus Kansalaisfoorumi SKAF:n tukien saamiseksi
- Esittelyjuttu orkesterista SPOL:n lehteen ja sometileille sekä mahdollisuus esitellä muutenkin oman paikkakuntanne tapahtumia ja toimintamalleja näillä alustoilla
- Tiedotusta kansainvälisistä puhallintapahtumista ja kilpailuista
- Vaikutusmahdollisuus Suomen Puhallinorkesteriliiton toimintaan kevät- ja syyskokouksessa
- Yhdistyksenne edustajan on mahdollisuus tulla valituksi SPOL:n hallitukseen.

Somessa:

Liity Facebook ryhmään:
www.facebook.com/groups/spolli

Seuraa liiton Facebook sivua:
www.facebook.com/Puhallinmusiikki/

@puhallinorkesteri on liiton Instagram tili

SPOL @puhallinork Twitterissä

SISÄLLYS – Puhallinmusiikki.fi 2/2023

3	SPOL tiedottaa
5	Kesän paras viikko Järvenpäässä
6	Kolumni Omalla äänellä: Uudistusten vuosi
8	Ruusuvuoren kynästä osa 2
9	Tuomarina Norjan mestaruuskilpailuissa
10–11	Täysimittaiset puhallinpäivät Turuus´
12	Puhallinpäivien yllättäjä: Kybartai Small Orchestra
13	Kvartaalin kantaesityksiä - Jukka-Pekka Lehto: <i>Att besöka natten</i>
14	Kvartaalin kantaesityksiä - Anita Lehto: <i>Hurjat tulee!</i>
15	Kvartaalin kantaesityksiä - Jukka Viitasaari <i>Broadsides! & Soittajan on helppo hymyllä</i>
16–17	Tilannekuva musiikkialalla: puhallinpäivien seminaarien antia
18–19	The American godfather of Finnish band music, professor Paul Niemisto (ret.) reminisces
20	Suomalaisen puhallinmusiikin Amerikan kummisetä – tiivistä asiaa 50 vuodesta
21	Kvartaalin kantaesityksiä - Janne Ikonen: <i>Joe Cool</i>
22–23	Keuruun Soittajapoijista maailmalle: Vuoden Pinna 2023 Mari Kaasinen-Annanperä
24–25	Nivalan Kiksi 2023
26	Kvartaalin kantaesityksiä - Anders Sjöling: <i>River Valley</i>
27	Kvartaalin kantaesityksiä - Juha Pisto: <i>Neljä miniatyyriä torviseitsikolle</i>
28–31	Vuoden puhallinorkesteri 2022 – Jyväskylän yliopiston puhallinorkesteri Puhkupillit
32–33	Sisu 20 vuotta
34–35	Turun VPK:n Puhallinorkesteri 150 vuotta
36–37	1873 – Tästä asti aikaa: Alavuden puhallinorkesteri 150 vuotta
38–39	Belgiassa puhallinmusiikki on osa arjen elämää
40	Keskipojalainen Rapsodia kovissa kansissa
41	Trumpetistin käsikirja Tero Lindberg & Aki Välimäki
42	Kuhmon XXVI Kevätpuhallus järjestettiin kolmen vuoden tauon jälkeen
43	Lieksan Vaskiviikko viettää tuuban teemavuotta
44–45	Qrikka eSportsin ja Kurikan Soittokunnan yhteisponnistus, Game On!
46	SPOL:n uusi jäsen esittäytyy: Riihimäen musiikkiopiston puhallinorkesterit
47	SPOL:n uusi jäsen esittäytyy: Kouvolan soittokunta
48	SPOL:n uudet jäsenet esittäytyvät: Torviseitsikko Pielinen ja Leppäkosken puhallinorkesteri
49	SPOL:n uusi jäsen esittäytyy: Ylitornion soittajat
50	Töölö Brass "TÖÖLÖ" – suomalaista brass band -musiikkia

Näin pasunoidaan Riihimäellä ja sivulla 46.
Kuva: Hanna-Mari Lehtonen

Haluatko orkesterillesi useamman jäsenlehden?

Jäsenetuihin kuuluu jokaiselle jäsenelle yksi lehti, mutta lisälehtiä on mahdollista saada hintaan 35 €/lehden vuosikerta. Voit tilata samaan hintaan lehden myös esimerkiksi lahjaksi ahkeralle soittajalle suoraan kotiosoitteeseen.

Tee tilaus: spol.toiminnanjohtaja@gmail.com.

Kesän paras viikko Järvenpäässä

Järvenpään Puhallinmusiikkiviikko on STEP-koulutuksen ja Suomen Puhallinorkesteriliiton yhteisesti järjestämä kesäkurssi. Viikon ajan Tuusulanjärven rannalla soivat aamusta iltaan orkesterit ja yhtyeet. Puhallinmusiikkiviikko näkyy myös kaupungilla Sykettä ja Sinfoniaa ry:n kanssa yhteisesti järjestettävien kahden torisoiton myötä. Vierailu Ainolassa on myös aina osa viikon ohjelmaa.

Viikon ydintoimintaa ovat orkesterit. Alkeisorkesteri Satumaiset sekä edistyneempien Menevät ja leirin A-orkesteri Järvenpään puhallus harjoittelevat kaksi kertaa päivittäin. Lisäksi kurssiin kuuluvat omat soittotunnit, yhtyeet ja työpajat, mikä tarkoittaa, että päivän aikataulut ovat tiukkoja niin opettajille kuin oppilaillekin. Myös iltaisin tapahtuu paljon. Iltaohjelmassa ovat tietenkin perinteiset konsertit ja kurssilaisille järjestettävät erilliset iltameiningit. Saunaankin iltaisin pääsee lähes joka päivä. Ja ruokaa on tarjolla parin tunnin välein, ettei nälkäkiukku pääse yllättämään.

Opetusta on tarjolla seuraavissa instrumenteissa: huilu, oboe, klarinetti, fagotti, trumpetti, saksofoni, käyrätorvi, pasuuna, baritonitorvi, tuuba ja lyömäsoittimet. Jos et vielä tiedä, mitä soitinta haluaisit soittaa, on kurssilla mahdollisuus osallistua musiikin luovan tuottamisen työpajaan, Satumaiset orkesteriin ja tutustua ohjatusti eri soittimiin. Työpajoina tarjoamme kaikille impro-pajoja. Rytmikapajoja on kahden tasoisia.

Puhallinmusiikkiviikon taiteellisena johtajana ja suunnittelijana toimii **Sirpa Berg**. Orkestereiden johtajina toimivat **Okko Kivikataja**, **Aleksi Saraskari** ja **MariKa Toivonen**. **Elisa Soikkeli**, tuo maanmainio someguru ja iltasatujen lukija, toimii myös leirin virallisena valokuvaajana. <https://step.fi/course/puhallinmusiikkiviikko/> -verkkosivulta löydät ilmoittautumislomakkeen ja opettajatiedot.

Vielä tänä kesänä leirin päätöskonsertti on klo 18.00 Järvenpään kirkossa. Kesällä 2024 STEP-koulutuksen Järvenpään kampuksen uudisrakennus on leirin käytössä ja päätöskonserttikin on mahdollista järjestää aikaisemmin.

Somessa tapahtuu jo nyt koko ajan. Voit käydä fiilistelemässä viime kesän muistoja. Instagramissa @järvenpäänpuhallus on monenlaista hauskaa settiä by Elisa. Facebookissa löytyy Järvenpään Puhallinmusiikkiviikko-sivu.

Tule sinäkin viihtymään meidän kanssa. Soittaakin saa, paljon. Nähdään!

#kesänparasviikko

Järvenpään Puhallinmusiikkiviikko

10.–16.7.2023

<https://step.fi/course/puhallinmusiikkiviikko/>

Kolumni: Omalla 🤖 äänellä

Uudistusten vuosi 2023

Tähdet tuntuvat olevan siinä asennossa, että muutoksia tapahtuu joka puolella. Jännitys on suuri kaikilla harrastajajärjestöillä tulevan hallituksen ”säästöneuvotteluissa”. Tältä paikalta asiaa katsoessani en näe, miten valtion talous pelastuu, kun nuorisotyöltä ja vaikkapa meiltä musiikin järjestöiltä viedään hitaasti hivuttamalla toimintakyky.

SPOL on liittona nuori, perustettu vuonna 1977, jolloin vietettiin teemalla *Itsenäinen Suomi – yhteinen asiamme* Suomen itsenäisyyden 60-vuotisjuhlaa. Uunituoreen NATO-maan kansalaisena tuo jotenkin osuu hyvin myös tähän päivään. Puhallinorkesteriliitto on yhden aatteen, puhallinmusiikin järjestö. Liittomme ei ankkuroidu edellisen vuosisadan alun vahvaan suomalaisen oman kulttuurin ja sivistyksen nousuun. Liiton toiminta on kehittynyt ja laajentunut valtavasti. Verkostot, joissa liitto toimii, ovat sekä kansallisesti että kansainvälisesti laajat. Tekemistä olisi etenkin valistus-, koulutus- ja vaikuttamistyössä niin paljon, että kenelläkään ei kellossa tunnit riitä.

Puhallinorkesteriliiton brändi muuttuu hieman verkkosivujen uudistumisen myötä. Sometileillä kaikki liittoon liittyvä löytyy jatkossa #puhallinmusiikki -tunnisteen avulla. Verkkosivuille tulee paljon materiaalia, jolla jaamme tietoa laajalle käyttäjäkunnalle. Toivomme, että uudet puhallinmusiikki.fi -sivut ovat osaltaan herättämässä uutta toimintaa, joka pitää puhallinmusiikin elävänä tulevaisuudessa.

Puhallinorkesteriliitolla on mukavasti riittänyt halukkaita osaavia ihmisiä sekä puheenjohtajaksi että hallitustyöskentelyyn.

Anu Koskinen hoiti puheenjohtajan pestiä ansiokkaasti ja nyt **Sami Ruusuvuori** on astunut varmoin ottein liiton keulahahmoksi. Hallituksessa on mukavasti kokemusta ja nuorta voimaa. Ja tekemistä riittää.

Oma pestini toiminnanjohtajan päätytty heinäkuun viimeisenä päivänä. Parhaillaan on menossa uuden toiminnanjohtajan hakuprosessi. Minä keskityn taas jatkossa enemmän muihin rooleihini puhallinmusiikin pyönteissä. Lupaen pysyä liiton aktiivisena henkilöjäsenenä ja olla mukana kaikessa mahdollisessa puhallinaatteen kenttätyössä.

Teksti: Sirpa Berg

Kuva: Veera Kaivola

MITEN SAAMME KAIKKI MUKAAN KIELEN AVULLA?

Voimme huomaamattamme syrjiä muita käyttämällä kieltä, joka jättää heidät ulkopuolelle. Onneksi asia on korjattavissa muutamien yksinkertaisin keinoin.

Kaikissa yhteisöissä – esimerkiksi maassa, työpaikassa, kaveriporukassa tai yhdistyksessä – normit eli kirjoittamatomat säännöt vaikuttavat oletuksiimme sekä tiedostamattomiin ennakoasenteisiimme. Tämä näkyy päivittäisissä vuorovaikutustilanteissa ja puheessamme. Normit voivat epähuomiossa syrjiä joitakin ihmisiä, mutta voimme kielellisin keinoin haastaa näitä normeja.

Kieli ei ole ainoastaan kirjoitettua tai puhuttua, vaan se sisältää myös muita elementtejä, kuten eleitä, sanavalintoja, tyyliä, sanomatta jättämistä, taukoja, ilmeitä, jne. Näillä tavoilla teemme valintoja kielenkäytössämme.

VINKKILISTA YMMÄRRETTÄVÄMPÄÄN KIELEEN

Voimme oppia olemaan tietoisempia tavastamme käyttää kieltä, jotta emme valinnoillamme sulje ketään ulkopuolelle. Tässä on muutama vinkki:

1. Käytä yhteistä kieltä

Vaikka olisikin mukavampaa käyttää omaa äidinkieltään, on osallistavaa valita kieli, jota kaikki paikalla olijat ymmärtävät, vaikka eivät vielä osallistuisikaan keskusteluun.

2. Avaa slangia ja ilmaisuja

Kaikissa sosiaalisissa ryhmissä muodostuu omannäköinen kieli. Yleensä tämä tapahtuu alitajuisesti, joten pohdi hetken oman ryhmänne kielenkäyttöä ja slangia. Ihan vain näiden kielellisten erikoisuuksien avaaminen uudelle ryhmäläiselle on kuin lämmin kutsu sisäpiiriin.

3. Käytä käsiäsi

Kielen vaihtaminen tai slingin avaaminen ei välttämättä ole helppoa. Onneksi voit osoittaa halusi ottaa kaikki mukaan keskusteluun muilla keinoin. Voit esimerkiksi sormilla osoittaa kohtaa, jossa luettu (tai laulettu) teksti menee. Voit myös käyttää käsieleitä auttaaksesi muita ymmärtämään, mitä yrität sanoa.

4. Käytä selkokieltä

Käytä listoja, yksinkertaisempia lauserakenteita, sanojen perusmuotoja ja sanoja. Kokeile synonyymejä. Kun puhut, puhu hitaammin.

Yksinkertaisin tapa ottaa kaikki huomioon on keskustella ja sopia siitä, miten kommunikoitte. Silloin, vaikka asia unohtuisikin hetkellisesti, voitte aina palata siihen, mitä aikaisemmin sovitte. Tästä hyvä esimerkki on väi-

töstutkimuksessani ulkomaalainen henkilö, joka yleensä puhuu englantia kavereidensa kanssa, mutta onnistuneesti sopi yhteisistä pelisäännöistä:

”Ilmaiset suomen oppituntini ovat silloin, kun menen saunaan, olen hiljaa, ja kuuntelen keskusteluja... Pidän siitä, että ihmiset puhuvat suomea, koska minusta on ihan mukava olla hiljaa ja yrittää ymmärtää mitä he sanovat ja oppia vähän suomea. Suurin osa – jos ei kaikki – kaverini tietävät tämän, joten he yrittävät puhua hitaammin sekä selkeämmin silloin, kun olen mukana.”

Voit harjoitella antamiani vinkkejä itsenäisesti, mutta jos toivot syvällisempää tietoa osallistavasta kielestä, voit osallistua inkluusivisemmän kielen työpajaani syksyllä. Voit jo siis valmiiksi laittaa nämä ajat kalenteriisi: 12.9. ja 19.9.2023, klo 16.00–18.00.

Fon Krairiksh

koulutussuunnittelija, Kansalaisfoorumi

Kansalaisfoorumin koulutuskalenteri:

kansalaisfoorumi.fi/koulutukset

**KANSALAIS-
FOORUMI**

KANSALAISFOORUMI.FI

Ruusuvuoren kynästä osa 2

Sami Ruusuvuori

Tulevissa blogeissa käyn läpi puhallinorkesterin historiaa ja nykytilannetta maailmalla. Toivon näiden kirjoitusten myötä pystyvän tuomaan esille väläyksiä puhallinmusiikin historiasta ja nykytilanteesta sekä ohjelmistosta, eri puolilta maailmaa.

Saksa

Saksa oli eurooppalaisen musiikin suurvalta koko 1800-luvun ja aina toiseen maailmansotaan saakka. Saksalla oli suuri vaikutus myös Suomen musiikkikulttuuriin. Ennen 1890-lukua lähes kaikki eturivin suomalaiset muusikot ja musiikkivaikuttajat opiskelivat Saksassa. Erityisesti vuosisadan puolivälissä Suomessa toimineet orkesterisoittajat olivat usein myös syntyperältään saksalaisia. Saksassa myös puhallinmusiikki kukoisti 1800-luvulla. Jokaisessa pikkukaupungissakin oli sotilassoittokunta. Isoimmissa kaupungeissa soittokunnat olivat osa kulttuuritarjonnan eliittiä ja ne pitivät konsertteja lähes päivittäin. Puhallinorkesterit olivat 1800-luvun puolivälissä keskimäärin 50–60 soittajan kokoonpanoja.

Ohjelmisto 1800-luvulla

Puhallinorkesterien konserttiohjelmistot koostuivat 1800-luvulla pääosin transkriptioista eräitä suurteoksia lukuun ottamatta. Ooppera-alkusoihtojen lisäksi esitettiin sovituksia orkesterimusiikin tunnetuimmista teoksista kuten Beethovenin, Brahmsin, Tšaikovskin ja Brucknerin sinfonioista. Monet säveltäjät jopa erikseen toivoivat teoksiaan sovitettavan puhallinorkesterille. 1800-luvun merkittävien säveltäjien puhallinorkesteriteoksia ovat mm. Ludvig van Beethovenin *Militär-Marsch in D* (1816), Felix Mendelssohn-Bartholdyn *Ouverture für Harmoniemusik* (1824) ja Richard Wagnerin *Trauersinfonie* (1844).

Wilhelm Wieprecht (1802–1872)

oli sotilasmusiikin keskeinen vaikuttaja. Hän patentoi tuuban yhdessä Johann Gottfried Moritzin kanssa sekä paranteli soittimia kuten kornetteja, trumpetteja ja käyrätorvia. Wieprecht organisoivat soittokuntia, vakiinnutti kokoonpanoja, sävelsi, sovitti sekä toimi kapellimestarina.

Wieprecht tuli kuuluisaksi myös järjestämistään suurista ulkoilmakonserteista, joita voidaan pitää tattooon esikuvana. Tunnetuin niistä on Venäjän keisarin Nikolai I:n valtiovierailun kunniaksi pidetty konsertti vuonna 1838. Orkesterissa oli 1000 puhaltajaa ja 200 lyömäsoittajaa. Voi vain kuvitella, millaisen vaikutuksen se aikanaan teki! Wieprecht ja Sax olivat kilpakumppaneita, joten Wieprecht ei hyväksynyt saksofoneja orkesterinsa kokoonpanoon. Ne otettiin Saksassa sotilassoittokuntien käyttöön vasta vuonna 1935.

Sotien vaikutus

Saksassa puhallinorkesterit kukoistivat 1900-luvun alussa. Ensimmäisen maailmansodan alkaessa Saksassa oli jopa 550 sotilassoittokuntaa, joissa oli yhteensä yli 15 000 soittajaa. Saksan hävittyä sodan orkestereita jäi Versailles'n rauhansopimuksen jälkeen jäljelle 140.

Yksi Saksan armeijan sotilaista, säveltäjä Paul Hindemith (1895–1963), tutustui sotilassoittokuntaan ensimmäisessä maailmansodassa. Hänet määrättiin palvelusaikaan soittamaan bassorumpua soittokunnassa sekä viulua jousikvartetissa. Hindemith aloitti vuonna 1923 Donaueschingenin festivaalin taiteellisena johtajana Saksassa. Hän koki, ettei puhallinmusiikki nauttinut ansaitsemaansa arvostusta, joten hän halusi tuoda sitä esille yhdessä mekaanisen musiikin kanssa. Hän kutsui vuoden 1926 festivaalille säveltäjiä tekemään uusia teoksia puhallinkokoonpanoille ja sotilassoittokunnille. Hindemith sävelsi festivaalille teoksen *Konzertmusik für Blasorchester op. 41*.

Natsi-Saksan aikaan (1933–1945) monet sävellykset olivat mustalla listalla. Moderni kokeellinen musiikki oli kielletty, ja monet säveltäjät joutuivat pakenemaan maasta. Hermann Göringin johtamat ilmavoimat olivat kuitenkin sotilasmusiikin edelläkävijä. Göring antoi ilmavoimien ylikapellimestari Hans-Felix Husadelille ison budjetin, jolla Husadel onnistui tilaamaan uutta musiikkia sekä saamaan nuoria kapellimestareita tekemään sovituksia orkestereilleen. Kokoonpanoon kuuluivat poikkeuksellisesti myös saksofonit ja suuri klarinettiryhmä. Tätä kutsuttiin nimellä *Luftwaffenmusik*. Ilmavoimien kokoonpano otettiin malliksi, kun toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1955 sotilassoittokuntia perustettiin uudestaan. Jokaiseen 24 soittokuntaan tuli 60 soittajaa. Myös Itä-Saksassa kehitettiin sotilassoittokuntia samalla periaatteella, ja niitä oli jopa 18.

Nyky aika

Saksassa oli yli sata vuotta sitten 550 sotilassoittokuntaa, nykyään niitä on enää 12. Armeija ei ole Saksassa korkeassa arvossa, joten ei ole sotilasmusiikkikaan. Monessa osavaltiossa poliisien orkesterit ovat tasokkaita ja esittävät paljon sinfonista puhallinmusiikkia. Harrastajapuhallinorkestereita maassa on kuitenkin jopa 7000. Viime vuosina Saksasta on kantautunut kuitenkin valitettavan vähän uutta sinfonista puhallinmusiikkia.

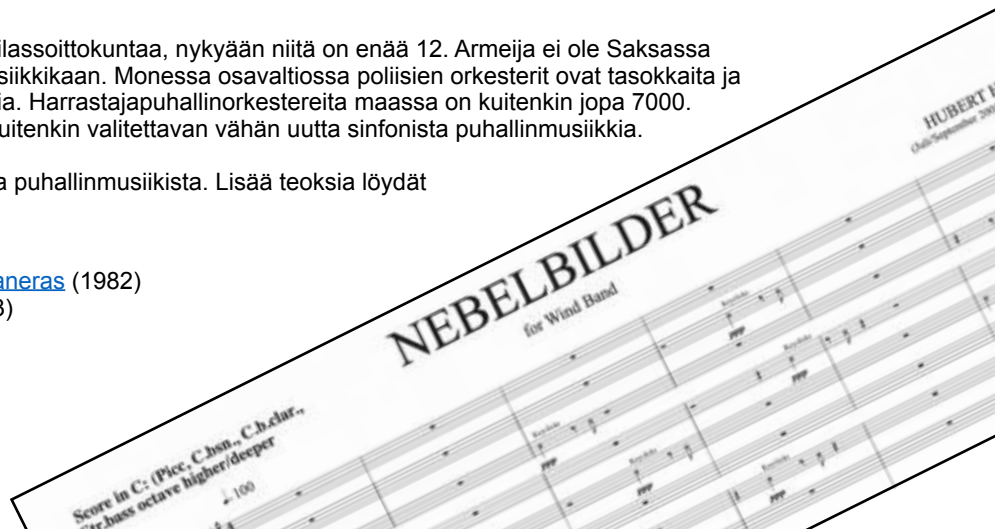
Ohessa muutama esimerkki saksalaisesta puhallinmusiikista. Lisää teoksia löydät kotisivuiltani www.samiruusuvuori.com.

Henze, Hans-Werner: *Ragtimes and Habaneras* (1982)

Rudin, Rolf: *The Dream of Oenghus* (1993)

Hoche, Hubert: *Nebelbilder* (2005)

Kuva: Maarit Kytöharju

Tuomarina Norjan mestaruuskilpailuissa

Norjan puhallinorkesteriyhdistyksessä työskentelevä **Birgitte Grong** oli lukenut tohtoriopintojeni tutkimuksesta *Sinfoninen puhallinorkesteri ja sille sävelletty eurooppalainen ohjelmisto* ja pyysi minua tuomariksi Trondheimiin Norjan puhallinorkesterikilpailuihin. Olin toki kuullut kilpailuista, mutta todellisuus ylitti kaikki mielikuvat.

Kilpailut toteutettiin 24.–25. maaliskuuta, ja niihin osallistui 5500 soittajaa + kannustusjoukot. Kisoissa on kahdeksan sarjaa, seitsemän divisioonaa sekä eliittisarja.

Kun osallistut uutena orkesterina kilpailuihin, aloitat 7. divisioonasta, ja voit nousta sieltä pykälän kerrallaan. Itse tuomarin perjantaina 1. divisioonassa ja lauantaina 3. divisioonassa. Ensimmäisenä päivänä meitä oli kolme tuomaria arvioimassa 13 orkesteria ja lauantaina kaksi tuomaria arvioimassa 16 orkesteria.

Kilpailussa ei ole pakollista teosta, vaan orkesterit esittivät vapaavalintaisen 20–25 minuutin ohjelman. Kappaleet olivat 5–6 graden vaikeustasoa. Tosin 3. divisioonassa kuultiin myös pari 4. graden sävellystä. Orkesterit vaihtuivat lennosta. Urakasta kertoo, että päivässä tuomaroimme kahdeksan tuntia 17 minuutin ruokatauolla.

**Nils Erik Måseidvåg (Norja), Sami Ruusuvuori ja
Vegar Snøfugl (Norja).**

Orkestereiden taso oli huikea! Orkestereita johtivat ammattikapellimestarit, ja teokset oli harjoitettu todella upeasti. Saimme kuulla monta kertaa, että kapellimestarit ja soittajat tulevat lukemaan tuomareiden palautteet erityisen tarkasti. Kilpailuihin suhtaudutaankin vähintään yhtä tosissaan kuin Suomessa jääkiekon MM-kilpailuihin. Järjestäjien mukaan oli silti poikkeuksellista, että sain usealta orkesterilta kiitosta erinomaisesta, opettavaisesta palautteesta.

Oli hienoa päästä kuulemaan loistavaa puhallinmusiikkia ja tutustua mukaviin kollegoihin. Tapahtuma päättyi gaalakonserttiin sekä huikeisiin bileisiin. Kilpailut järjestetään vuosittain maaliskuun viimeisenä viikonloppuna. Suosittelemkin lämmöllä jokaiselle asiasta kiinnostuneelle tutustumismatkaa kilpailuihin!

Teksti ja kuvat: Sami Ruusuvuori

Täysimittaiset puhallinpäivät Turussa

Aura Wind Band & Pekka Lyytinen. *Att besöka natten* av Jukka-Pekka Lehto. Helena Slama, flöjt.

Koronakohtelemusten jälkeen oli virkistävää palata valtakunnallisilla puhallinpäivilläkin normaaliin päiväjärjestykseen. Turun konservatorion ja Turun ammattikorkeakoulun toissa kesänä remontoitu Sigyn-sali toimi puhallinuskovaisten temppelinä viikonloppuna 17.–19.2023. Puhallinpäiväpassin lunastaneita oli 101. Ohjelmaa oli tuttuun tapaan niin paljon, että olisi vaatinut monistautumiskykyä ottaa osaa kaikkeen mielenkiintoiseen. Suomalaisten puhallinmusiikkikustantajien kattojärjestön FinnBand ry:n toiminnanjohtajan ominaisuudessa ja SPOL:n hallituksen jäsenenä haluan kiittää SPOL:n kanssa yhteistyössä toiminutta Turun konservatoriota oikein sujuvasta yhteistyöstä nuottiesittelykonserttien tilojen varaamisessa, materiaalin toimittamisessa ja ennen kaikkea onnistuneista, hienoista konserteista, joista loiski ilmoille soittamisen ilo.

Grade 0–1 -ohjelmistoesityskonsertissa (Aura Mini Winds johtajinaan **Mia Pertola** ja **Johanna Laakso**) uutta kivaa oli Heli Seppälän *Karkkipussi*. Grade 1–3 -konserttiin oli koottu soittajisto niin monesta orkesterista, että sen voi tarkistaa oheisesta konserttiohjelmasta. Tuoretta satoa olivat Rasmus Soinin *Roskamarssi*, Janne Ikosen *Joe Cool*, Aki Knaappilan *Häikäisevä läpinäkyvyys* ja allekirjoittaneen *Soittajan on helppo hymyillä!* Säveltäjällä oli myös lpinoskeksihmy. Sigyn-sali oli viimeistä paikkaa myöten täynnä, upeaa!

Haastavassa grade 3–5 -konsertissa oli myös niin paljon uutta, että laitoin tähänkin kuvitukseksi ohjelman. Konsertit juonsi juohevaan herrasmiestyyliin **Reijo Borman**. Taas jälleen jäi esittelemättä kaikkein haastavin grade 5–6 -materiaali. Maailmallakin palkittua mutta Suomessa soittamattomia teoksia on alkanut kertyä jo pitkän konsertin aihioiksi.

Aamulaulu Linnankadulla

Ohjelmistoesityskonsertti
Grade 3–5
18.3.2023
Sigyn-sali klo 11.00

Aura Wind Band

Johtaa Pekka Lyytinen

Jukka Viitasaari	Broadsides! - Overture for Windband -	Grade 4, kesto 4'25" 7ikko-kustannus
Rasmus Soini	Pieni tanhu - A Little Finnish Folk dance -	Grade 3,5, kesto 3'40" SPOL
Jukka-Pekka Lehto	Att besöka natten - Visiting the night - Concertino för flöjt och blåsorkester	Grade 3, soolo 5, kesto 7'05" Edition Musact Huilu: Helena Slama
Markku Viitasaari	Global Winds	Grade 4, kesto 5'00" SPOL
Antti Nissilä	Morgensang på Salenfjellet - Aamulaulu Salen-tunturilla -	Grade 3, kesto 3'45" A-Minor Production
Juhani Leinonen	Viihdesonaatti	Grade 3, kesto 4'23" SPOL
Pauliina Isomäki	Outoori	Grade ?, kesto 4'20"
Irish Trad. arr. Jukka Viitasaari	Whiskey in the Jar - for Wind Band and Solo Flute -	Grade 3-, kesto 3'30" SPOL Huilu: Helena Slama

Jättekiva meininki!

Ohjelmistoesityskonsertti
Grade 1–3
19.3.2023
Sigyn-sali klo 11.00

Johtaa Marika Järvi ja Mia Pertola

C-ORKESTERI, yhteistyössä Turun konservatorion Aura Junior Wind Band, Turun Metsänkävijäin soittokunnan oppilasorkesteri, Salon musiikkiopiston sekä Raision nuorisosoittokunnan puhaltajat

Rasmus Soini	Roskamarssi - The Garbage March -	Grade 2, kesto 3'00" SPOL
Aksel Törnudd arr. Raine Ampuja	Sailor's Rap	Grade 2, kesto 2'20" SPOL
Jukka Viitasaari	Soittajan on helppo hymyillä! - The Windbandits take it all! -	Grade 1,5, kesto 2'15" 7ikko-kustannus
Jukka Viitasaari	Very good meininki! - Jättekiva meininki! -	Grade 1,5, kesto 1'55" 7ikko-kustannus
Scott Watson	Awesome Sauce	Grade 1, kesto 2'55" Alfred Music

B-ORKESTERI, yhteistyössä Turun konservatorion Aura Youth Wind Band, Turun Metsänkävijäin soittokunnan oppilasorkesteri, Salon musiikkiopiston sekä Raision Nuorisosoittokunnan puhaltajat

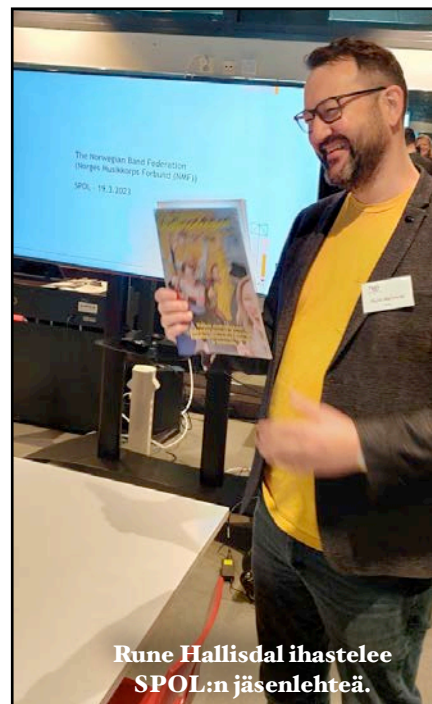
Aki Knaappila	Häikäisevä läpinäkyvyys - Dazzling Transparency -	Grade 3, kesto 4'12" SPOL
Timo Katila	Läksin minä kesäyönä - On a Summer's Night -	Grade 3+, kesto 2'45" 7ikko-kustannus
Janne Ikonen	Joe Cool	Grade 3, kesto 3'20"
Carl Holmquist	Con Grazia	Grade 3, kesto 2'55" Leading Tones Music
Michael Sweeney	Across the Northern Sky	Grade 3, kesto 5'22" Hal Leonard
Oscar Peterson	Hymn To Freedom	Grade 3, kesto 4'05" Hal Leonard

Täysimittaiset puhallinpäivät Turuus

Konserttikonserteista vaskiyhtyeiden Raiku-kvintetti ja Novus-seitsikko oli kovasti mieleeni. Olipa hienoa kuulla novusteltu Linkolan *Kolme Bagatella torviseitsikolle* pitkästä aikaa. Lukuisista kahvion kupeessa soitetuista Pop up -konserteista Junnu-seitsikko olisi ansainnut vielä enemmän huomiota. Sehän kantaesitti SPOL:n tilausteoksen, Anita Lehdon *Hurjat tulee!* Aura Brass Bandin jouduin kokemaan kiireissäni lasin takaa, mutta komeaa menoa oli etenkin Foren (Timo Forsström, toim.huom.) *Life in the Capital City*, ainoa kotimainen valinta ohjelmistossa.

Turun konservatorio saattaa olla järjestäjille tuttu paikka, mutta nuotteja ostava yleisö ei löytänyt pimeään käytävän (joka välillä suljettiin) takaa SPOL:n, STM:n ja 7ikon nuottinäyttelyä oikeastaan vasta kuin sunnuntaina. Osa ammattikapellimestareista ei myöskään huomannut niitä, vaikka käyskentelivät ihan samassa tilassa. PuhAppin käyttö ei ollut kaikille tuttua, ja itse jouduin lähettelemään ohjelmatiedostoja skandinaavisille puhallinkollegoille (Turussa oli Nomu:n kokoussisäjo, ja paikalla mm. kaikkien Pohjoismaiden puhallinliittojen puheenjohtajat). Norskit ihmettelivät ääneen, että soittavatko suomalaiset sotilassoittokunnat aina spikkaamattomia konsertteja ja pelkästään jenkkimatskua? Det undrade jag också. Närästystä herätti myös se, että lounasta ei saanut ostaa ilman puhallinpäiväpassia.

Norjan puhallinorkesteriliiton puheenjohtaja **Rune Hallisdal** piti sunnuntaiamuna erittäin mielenkiintoisen videovahvisteisen luennon maansa puhallintilanteesta lähinnä SPOL:n ja FinnBandin porukoille. Jälkiviisaasti uskoisin tuon esityksen kelvanneen koko puhallinpäiväpopulaatiolle. Se löytyy YouTubesta nimellä "Hva er korps?" på norska. Liettualainen "hieman" harhaanjohtavasti nimetty erinomainen Kybartai Small Orchestra ansaitsi oman artikkelinsa toisaalla lehdessämme. Lauantain myöhäisohjelma eli **Tero Lindbergin** Tijuana GT:n esitys oli aivan mahtava kuten tuhti iltapalakin. Baarikin juotiin kuivaksi.

Rune Hallisdal ihastelee SPOL:n jäsenlehteä.

SPOL kevätkokousti. Toiminnanjohtaja Sirpa Berg ja kokouksen puheenjohtaja Petri Junna.

Mukavaa oli. Kiitos, Turku!

Teksti: Jukka Viitasaari, Tampere

Kuvat: Tuomas Kourula ja Jukka Viitasaari

Score

Vauhti kiihtyy

Matti Ruuhonen / sov. Antti Niisilu

© Suomen Puhallinorkesteriliitto 2023 / Teosto

Yllä: Torvi...ups...vaskiseitsikon tulevaisuus?

Vas. Vauhti kiihtyi SPOL:n nuottimyynnissä. Pitkästä aikaa bestseller!

Puhallinpäivien yllättäjä: **Kybartai Small Orchestra**

Kybartai Small Orchestra johtajanaan **Donatas Ziegoraitis** oli allekirjoittaneelle todellinen yllätys. Olin toki kuullut huhuja, että liettualainen puhallinorkesteri esiintyi puhallinpäivillä, mutta enpä tullut vilkaisseeksi edes konserttiohjelmaakaan etukäteen. Onneksi päädyin konserttiin ja ei se orkesterikaan mikään pieni ollut!

Olin positiivisella ällikällä lyöty, kun aloitusbiisi, popjazzrockfunkahtava *Keliai keleliai* (Rimas Giedraitis) kajahti kuulumille Sigyn-salissa lauantaina 18.3.2023. Kybartain kokoonpanon voi luokitella puupuhallinbonuksia nauttivaksi big bandahtavaksi puhallinorkesteriksi. Lyömiä ei ollut kuin setti (eipä haitannut), ja ainokaista tuubaa vahvisti maukkaasti jopa hillitty bassokitara.

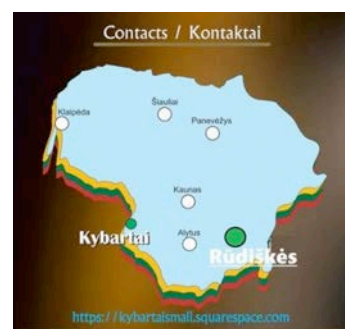
Fraseeraus oli kautta linjan notkeaa, dynamiikkaakin osoitettiin ja ohjelmisto kumarsi moneen suuntaan pyllistämättä kenellekään. Donatas Ziegoraitis johti tyylikkään rennosti ja jakoi soolotilaa, erityisesti pasunisti **Dalius Noreika** jäi mieleen. Instrumentaaliteosten lisäksi laulajatar **Laura Turevičienė** pääsi suureen ääneen taustakuoroduonaan **Justa Rubežiūtė** ja **Diana Gružauskaitė**.

Koko hieno konsertti löytyy YouTubeen piilotettuna hakusanoilla "Turku (Finland), final concert", lataaja on **Linas Sinevicius**. Suosittelen! Kuulin, että kotipaikkakunnallaan vaikuttaa myös suurempi sinfoninen kokoonpano, noin 60 soittajaa. Teinpä sitten nuottilahjoituksen (*Lord of the Saunani* ja Tommi Suutarisen *High & Mighty*). Toivottavasti perästä kuuluu!

Keliai keleliai (Rimas Giedraitis)
Freedom Song (Jason Mraz; arr. Jievaras Jasinskis)
Team Sports (Cory Wang; arr. Rimas Giedraitis)
Gota (Peder Karlsson; arr. Rimas Giedraitis)
Ant pasaulio krašto (Monika Linkytė; arr. Jievaras Jasinskis)
Ole (Chick Corea; arr. Bob Lowden)
Maraba Blue (Brazz Brothers; arr. Rimas Giedraitis)
If I Ain't Got You (Music Alicia Keys; arr. Jievaras Jasinskis)
Jax (Cory Wong; arr. Rimas Giedraitis)
Tyla (Jazzu; arr. Jievaras Jasinskis)
Scandinavian Shuffle (The Real Group; arr. Rimas Giedraitis)
Jitterbug! (Robert Buckley)
Maxglaner Zigeunermarsch Reloaded (T.Reiser / Misirlou (Trad.); arr. Christof Zellhofer)
Linksmasis melionų parduėjėjas (Herbie Hancock; arr. Valdas Stanaitis)
In The Stone (Maurice White; arr. Jievaras Jasinskis)

**Teksti ja kuva:
Jukka Viitasaari**

Kvartaalin kantaesityksiä - Jukka-Pekka Lehto: *Att besöka natten*

Jukka-Pekka Lehto

Jukka-Pekka Lehto: – *Att besöka natten* on espoolaisen Musikinstitut Kungsvägen -oppilaitoksen tilausteos. Se sai kantaesityksensä marraskuussa 2021 Kauniaisten Uudessa Paviljongissa, mutta raportti tuosta unohtui jonkin joulunajan hälinään. Esitys Turussa Valtakunnallisilla puhallinpäivillä 19.3.2024 oli siis teoksen tärkein, eli toinen esitys – se mitä monille tilaus- ym. sävellyksille ei koskaan tule.

Kappale edellyttää huilusolistilta vihkiytyneisyyttä soittimen vähemmän tunnettuihin puoliin. Soolostemmassa on kuitenkin tarkat ja vedenpitävät ohjeet poikkeuksellisten tekniikoiden toteuttamiseen. Orkesteriosuus lieenee melko

helposti toteutettavissa. Matalat puupuhaltimet, joita valitettavan usein puuttuu kokoonpanoista, ovat optionaalisia. Melko pienellä porukalla siis mennään, mutta piano pitää olla.

Olen nähnyt kyseisiä instrumentteja monissa paikoissa ympäri Suomen. Käsittääkseni myös sen soittajia on olemassa. Musiikillisesti sävellys pohjautuu joukkoon 0124569. Lopputulos on musiikkia, joka vaikuttaa välillä tonaaliselta, välillä ei.

Aura Wind Band & Pekka Lyytinen. *Att besöka natten* av Jukka-Pekka Lehto. Helena Slama, flöjt.

Flute solo

Att besöka natten

JPL 2020

Långsamt och fritt ♩ = 48

Flute solo score, measures 1-7. Dynamics: *p*, *mf*, *f*, *mp*. Markings: *fl. solo*, *accel.*, *Rörliat*, *alla cadenza*.

Långsamt och fritt ♩ = 48

Flute solo score, measures 11-16. Dynamics: *mp*, *mf*. Markings: *fl. solo*, *gl.*

Kuvat: Jukka Viitasaari ja Tuomas Kourula

Full orchestral score for measures 1-16. Instruments: Hn. 1, Hn. 2, B $\flat$ Tpt. 1, B $\flat$ Tpt. 2, Tbn. 1, Tbn. 2, Euph., Tuba, Perc. 1. Dynamics: *pp*, *ppp*, *mf*.

Rohkaisevimmat kommentit kappaleesta sain, taas kerran, soittajilta, joiden mielestä teos asetti uudenlaisia näkökulmia perinteisen ohjelmiston rinnalle, ja oli sitä myötä erittäin motivoiva. Ikuisuudelta tuntuva valitus siitä, että joku on liian modernia, hylättäköön siis lopullisesti.

Kvartaalin kantaesityksiä - Anita Lehto: *Hurjat tulee!*

Anita Lehto toimii musiikinopettajana kansalaisopistoissa Hämeenlinnassa, Hattulassa ja Pälkäneellä sekä keikkailee pääinstrumentillaan harmonikalla eri kokoonpanojen kanssa. Hän hurautti konservatorio-opintojen jälkeen puhallinmusiikkiin, minkä johdosta syntyi monta teosta puhallinorkesterille. Nyt pitkän tauon jälkeen syntyi Spol:n tilauksesta *Hurjat tulee!*, teos vaskiseitsikolle.

Mukana ovat stemmat myös koko puhallinorkesterille, ja erillinen versio nuorisopuhallinorkesterille löytyy myös SPOL:n kustantamana.

– Halusin teokseen jonkun pedagogisen jutun ja päätin, että se on tahtilajin vaihdos. Sen ajatuksen pohjalta koko teos syntyi. Ja kun teemat olivat valmiit, niin nimi tuli niiden tunnelmasta hyvin nopeasti mieleen.

Kuva: Markus Korpi-Hallila.

**Hurjat tulee! soi ensi kerran puhallinpäivien
"Ohjelmistoa junioriseitsikolle" -konsertissa
18.3.2023 Mia Pertolan luotsaamana.
(kuva: Jukka Viitasaari)**

Hurjat tulle!

Enter the Wild Ones!
-seitsikolle/for brass septet-

Anita Lehto

♩ = 100

mf *f* *mf* *p*

5 soli

13

22 **26** soli *mf*

34

a Lehto

Hurjat tulle! B7

Copyright © 2022 Suomen Puhallinorkesteriliitto SPOL

Hurjat t
Enter the Wild
-seitsikolle/for brass

Kesto/Duration ca. 2'40''

♩ = 100

Cornet in E♭
(part also in C & B♭)

Cornet 1 in B♭
(part also in E♭ for Alto Sax.)

Cornet 2 in B♭
(part also in E♭ for Alto Sax.)

Alto Horn in E♭
(part also in F)

Tenor Horn in B♭
(part also in C)

Baritone Horn in B♭
(part also in C)

Tuba

(Triangle, Suspended Cymbal,
Temple/Wood Blocks, Tambourine)
one player

Percussion

Suspended Cymbal with soft mallets
ch.

Hurjat tulee! B7
Copyright © 2022 Suomen Puhallinorkesteriliitto SPOL

Bar. Hn.

a Lehto

Kvartaalin kantaesityksiä - Jukka Viitasaari: *Broadsides! & Soittajan on helppo hymyillä*

Aura Wind Band, kuva: Tuomas Kourula

Jukka Viitasaari: – *Broadsidesin* sävelsin kesällä 2022 Pohjoismaiseen säveltäjäseminaariin, joka pidettiin Linköpingissä syyskuussa 2022. Siellä jouduin kylmiltäni johtamaan teoksen suoraan striimiin, nuori orkesteri soitti prima vistaa ja minä huidoin kuin vastalla. Ihan hyvin meni. Vielä paremmin soi, kun **Pekka Lyytinen** johti Aura Wind Bandia puhallinpäivillä 18.3.2023. Pekka ja poppoonsa saivat hyvin toteutettua noin grade 3,5 -tason teoksen heroiset fanfaarit, rytmiset leikkittelyt ja autereisimmat osiot.

Horn in F

Soittajan on helppo hymyillä! *The Windbandits take it all!*

With Pomp ♩ = 96
Pontevasi

Jukka Viitasaari

Conductor Score

Broadsides!

Overture for Wind Band

Jukka Viitasaari

Tähti-Akustamus © 2022

Grade 1,5-tasoinen *Soittajan on helppo hymyillä* sävelsin heti keksittyäni tuon nimen. En tavoittele taivaita, mutta pikkuisen vaativamman molli-jollituksen sain siihen ututettua. Ja tietysti demokraattisen soolo-jakauman. Teoksen kantaesitys 19.3.2023 puhallinpäiville koottu B-orkesteri eli yhteistyössä Turun konservatorion Aura Youth Wind Band, Turun Metsänkävijäin soittokunnan oppilasorkesteri, Salon musiikkiopiston sekä Raision Nuorisosoittokunnan puhaltajat **Mia Pertolan** johdolla.

Tilannekuva musiikkialalla: puhallinpäivien seminaarien antia

Puhallinpäivien seminaarissa panelistit edustivat monipuolisesti toimijoita musiikin koulutusjärjestelmässä, harrastaja-kentässä ja ammattikentässä. Panelistien ja yleisön puheenvuoroissa yhteisenä tavoitteena tuntui olevan halu löytää keinoja puhallinmusiikin hyvän tulevaisuuden varmistamiseen. Uutta ajattelua kaivataan joissain kohdissa, mutta myös vanhojen hyvien toimintatapojen elvyttämiseen on aihetta.

Toimintaympäristö musiikkialan koulutusvision 2030 silmälaseilla

Puhallinpäivien seminaarin 18.3.2023 lähtökohtana oli musiikkialan koulutus 2030 -visio. Siinä on kolme pääteemaa:

1. Musiikkikoulutus vaikuttaa yhteiskunnassa
2. Yhteistyö ja jatkuva oppiminen kukoistavat musiikkikoulutuksessa
3. Rakenteet ja resurssit mahdollistavat yhdenvertaisen musiikkikoulutuksen.

Teemoihin liittyen visio ehdottaa 25 toimenpidettä. Visioon voi tutustua osoitteessa: <https://musiikkikoulutuksenvisio.fi/>

Puhallinpäivien seminaarissa Turun konservatorion rehtori **Juha Järvinen** alusti keskustelua puheenvuorolla musiikkialan toimintaympäristön ajankohtaisesta tilanteesta. Juha Järvinen on myös Suomen konservatorioliitto ry:n puheenjohtaja ja musiikkialan koulutusvision toimeenpanoa seuraavan työryhmän puheenjohtaja. Juha nosti esiin, että tilastoja mukaan Suomen väestö ikääntyy vauhdilla. Lasten ja nuorten ikäluokkien osuus väestössä pienenee, mikä asettaa koulutusjärjestelmän melkoiisiin muutospaineisiin. Toisaalta ihmisten vapaa-aika ja mahdollisuudet päättää ajankäytöstään näyttävät lisääntyvän. Musiikkialan kokonaisarvo oli 890 M€ vuonna 2021, ja ennen koronaa arvo lähestyi miljardia euroa. Koronarajoitukset iskivät alalle lujasti, jopa kohtuuttomasti, mutta ala on taas kasvussa. Musiikkiala työllistää 30 000 suomalaista.

Puhallinorkesterit ja kuorot ikääntyvät kuten väestö muutenkin. Muuttoliike kasaa väestöä Etelä-Suomen kasvukeskuksiin Helsinkiin, Tampereen ja Turun seuduille. **Sirpa Bergin** mukaan perinteiset soittokunnat ja koko ajan kehittyvä nuorisotyö eivät kohtaa toisiaan kovin hyvin. Soitinjakaumasta on oltu oppilaitoksissa huolissaan jo pitkään. Puhallinsoittimiin ei hakeudu oppilaita ilman merkittävää soittimien esittelyä ja markkinointia musiikkioppilaitoksissa. Oppilaitosten havaintojen mukaan oppijoiden sitoutumisessa, sinnikkyudessa ja ahkeruudessa on toivomisen varaa eli oppijoita on kasvatettava näissäkin asioissa.

Juha Järvisen mukaan Suomi on tai on ainakin ollut soittokuntien ja kuorojen maa. Esimerkiksi aatteellisilla yhdistyksillä, seurakunnilla ja kouluilla on ollut omia soittokuntia ja (mies)kuoroja. Seitsikkopohjaisia soittokuntia on ollut runsaasti. Niillä oli aikoinaan lähinnä vertaisoppimiseen perustuva oma oppimispolkunsa soittajille. Sotilasmusiikin toimiala on ollut musiikkialalla merkittävä työllistäjä ja aikaisemmin myös ammattilaisten kouluttaja. Varusmiessoittokunnan aliupseerikoululijat ovat mielenkiintoinen ja merkittävä tuore lisäys koulutettuun reserviin, joka voi olla merkittävä myös alueellisen musiikkilämän kannalta.

Teksti: Juha Järvinen
Turun konservatorion rehtori-toimitusjohtaja
Suomen konservatorioliitto ry:n puheenjohtaja
Musiikkialan koulutusvision toimeenpanoa seuraavan työryhmän puheenjohtaja

Varissuon iloiset puhaltajat

Monikulttuurinen musiikkikasvatus ry. on käynnistänyt Turun Varissuolla 20 oppilaan orkesterin Varissuon Iloiset Puhaltajat – V.I.P. Oppilaat saavat ilmaiseksi käyttöönsä yhdistyksen omistaman lainasoittimen ja opetusta valitsemassaan instrumentissa sekä yhteissoitossa. Orkesterin soittajat ovat tällä hetkellä iältään 9–13 -vuotiaita. Orkesterin instrumentit ovat huulut, klarinetit, saksofonit, trumpetit ja pasuunat.

Hankkeen toiminta aloitettiin syksyllä 2021. Orkesteriharrastuksen olisi halunnut aloittaa 98 lasta, joten toiminnallemme oli selkeä tarve. Toiminnan aloittamista varten saimme apurahoja Suomen kulttuurirahastolta sekä Taiteen keskustoimikunnalta. Näillä varoilla hankimme lapsille soittimet ja palkkasimme orkesterinjohtajat ja instrumentiopettajat.

Orkesteriharjoitukset ovat kerran viikossa ja sen lisäksi soittajat saavat oman instrumenttinsa soittotunnin kerran viikossa. Opetuksesta vastaavat musiikin ammattilaiset: musiikinlehtorit Turun normaalikoulusta sekä puupuhallin- ja vaskipuhallinopettajat. Turun normaalikoulu osallistuu hankkeeseen tarjoamalla tilat orkesterin käyttöön. Toimintaa pyörittävät Turun normaalikoulun musiikinopettajat **Susanna Mäkinen** ja **Tomi Oravala**.

Teksti: Tomi Oravala, musiikinopettaja, Turun normaalikoulu

Kuva: Tuomas Kourula

Mitä kuuluu AMK-kentälle

Ammattikorkeakoulukenttä vastaa yhdessä Taideyliopiston kanssa musiikin alan tutkintoon johtavasta koulutuksesta. Suomessa musiikin alan koulutusta tarjotaan kahdeksassa eri ammattikorkeakoulussa. Ammattikorkeakouluilla on itsenäiset profiilit ja opetussuunnitelmat. Koulutuksen tavoitteena on tuottaa työvoimaa kentälle ja koulutuksen sisällöillä pyritään vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla tulevaisuuden työelämän haasteisiin. Opinnot antavat mahdollisuuden jatkaa maisteriopintoihin koti- tai ulkomaille. Ammattikorkeakoulussa on myös mahdollisuus suorittaa ylempi korkeakoulututkinto (ylempi AMK).

Koulutuksen rakennetta säätelee rahoitus ja laki. Tutkinnon laajuudet ovat pienemmät kuin vielä kymmenen vuotta sitten. Tämä on asettanut myös omat haasteensa tarvittavan osaamisen mahdollistamiseen opiskelijan neljän vuoden opintopolulla.

Työelämän tarpeen ennakoinnin tekee haasteelliseksi työelämästä saatava tieto, koska tilastointi ei aina tunnista freelancer-kentän työtä tai yrittäjyyttä. Usein muusikon työ koostuu monen työnantajan tarjoamasta työstä. Ammattikorkeakouluista tulee puhallinkentälle soitonopettajia sekä muusikoita esimerkiksi soitilassoittokuntien tarpeisiin.

Ammattikorkeakouluissa näkyy se, että hakijoiden määrä on vähentynyt. Tänä päivänä hakijalla on usein vaihtoehtoina musiikin ammattiopintojen lisäksi myös aivan muiden alojen opinnot. Vastaus siihen, miten työllistyt ja paljonko saat palkkaa, on mahdollon keinoin sekä musiikkipedagogitutkinnon sisältöjä kehittäen. Toisen asteen ammatillinen koulutus antaa hyvät valmiudet musiikkialan korkeakouluopintoihin.

Keskustelussa tuli hyvin esille puhallinkentän tarpeet: oman instrumentin hallinnan lisäksi alkeisryhmien ohjaamisen taidot ja orkesterin johtamisen taidot ovat keskeisiä taitoja. Ammattikorkeakoulut tarjoavat jo nyt täydennyskoulutusta musiikin alalla työskenteleville sekä mahdollisuuden tulla täydentämään osaamistaan tutkintokoulutuksessa. Tulevaisuudessa pystymme toivottavasti reagoimaan koulutustarpeeseen uusien koulutusmuotojen ja avoimen opintotarjonnan keinoin sekä musiikkipedagogitutkinnon sisältöjä kehittäen. Yhteistyö eri koulutusasteiden välillä sekä avoin keskustelu, jota puhallinpäivillä käytiin, on paras tapa kehittää musiikkikenttää. On tärkeää pitää harrastaminen ja siitä eteenpäin vievät opintopolut tarjolla valtakunnallisesti.

Teksti: Sanna Syrjänen, koulutussuunnittelija, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tilannekuva musiikkialalla: puhallinpäivien seminaarien antia

The American godfather of Finnish band music, professor Paul Niemisto (ret.) reminisces

I am so very thankful for having the opportunity to participate in Turku puhallinpäivät in March 2023, and will cherish the memories of meeting friends and former students and hearing good music. These few sentences are in response to a roundtable chat about the conditions of Finnish wind music education and its future. I guess my perspective is a bit unique: a participant/ observer – both from the inside and the outside.

The story of my almost 50 years of activity in Finland among wind band musicians reflects the story of a remarkable development of these bands all over the country. It all started when my wife **Elinor** and I came to Finland in 1973 with the "Michigan Youth Orchestra", a trip that also was our honeymoon. During that summer we visited numerous summer music camps, and I met teachers, conductors, and musicians who became part of my Finnish experience for all my active professional life afterward. One of the essential contacts was **Erkki Eskelinen** from Lieksa. Our friendship quickly developed into international band exchanges, and then later, with the Lieksa Brass Week. Soon I was coming Finland every summer to teach and conduct, putting me in contact with a whole generation of young wind players who grew up to play important roles in Finnish musical life.

My arrival

Eskelinen and I kept in occasional contact after our adventures together in the 1970s as I moved from the Canadian school teaching job to the college position in Minnesota. In 1981 I wrote to him to ask if there might be some kind of summer teaching or playing opportunities in Finland for me. After several months of silence, I received his letter inviting me to come in 1982 for a full summer of activity. I taught and played, then, for every summer until 2000. Erkki had in the meantime started up Lieksa Brass Week, where I was on staff for several years.

The 1980s

I first arrived at the Suomen Työväen Musiikkiliitto summer camp at Voionmaan opisto near Tampere. That was my first experience as a wind teacher and conductor in Finland. The music societies at that time were still strongly affiliated with political groups, a tradition going back to independence or before. The attendees were a combination of children and youth looking for some training they weren't getting anywhere else, and old veteran soittokunta players looking for a couple of weeks of playing and "socializing." For me, the young American guy, it was an eye-opening challenge. But I somehow survived and went home vowing not to return. I really could not tell if I did any good. However, several months later, receiving a return invitation, I went back the next summer. And the summer after that. And so forth.

The American godfather of Finnish band music, professor Paul Niemisto (ret.) reminisces

What I tried to do

The work at Voionmaan opisto included private lessons for all students with a staff of teachers, mostly from Tampere institutions, classes in music theory leading toward a certificate from Tampere konservatorio, ensemble playing, and a beginning conducting class. I introduced American style band repertoire and ensemble teaching methods. As mentioned above, these summers introduced me to many young musicians who went on to be education leaders throughout Finland. At the Turku puhallinpäivät I was delighted to meet even more such professionals who I had last seen more than 40 years ago.

I crafted a "curriculum" for Finnish wind camps during those summers in Ylöjärvi and Juuka- that I used and tweaked during the next several years. It was a combination of what I learned from my American experience and what I perceived the young Finnish players needed from me.

The key operatives

During those years many dedicated Finnish teacher/musicians were also active at the summer camps and taught me very much about the Finnish setting. Many of them were of similar minds to me and contributed as pioneers on the evolution of music education over the next decades. Primary among them was **Päivi Pyymäki**, who is now considered the Grand Maestra of the business. But also, **Helena Sinisalo**, **Sirpa Berg**, **Merja Eskelinen**, **Anu Pihl**, and many others who built programs around the country. Although not the only significant composer, **Jukka Viitasaari** was the first to write practical educational repertoire for young bands and has gone on to be a major contributor. Now the field of successful wind music teachers, conductors, and composers in Finland has grown quantumly and represents one of the finest programs anywhere in the world.

What I see today

Today's Finnish bands are represented by many more school sponsored programs, amateur adult groups mostly in urban settings, a robust military and professional band scene particularly in Helsinki, and a well establish conservatory program producing solid trained talent. The individual wind instrument societies (for example Trumpettikilta) have encouraged growth through the exposure of young players to world renown artists. Lieksa Brass Week, as a leader has brought in legendary players like **Timofei Dokschitzer**, **Carol Jantz**, **Ifor James**, etc.

Well-developed pedagogical techniques, better training of educators, and Finland's own homegrown instructional material shows how the profession has responded to growing needs. Conducting training, thought to be deficient in the past, has shown a remarkable growth during the years I have been observing. Using the examples in the Turku puhallinpäivät, the teachers of young bands showed leadership skills of the highest order.

For me, a personal observation: Finland finds ways to reinvent its talented contributors, and not let them by the wayside. The examples that come to mind: world class euphonium virtuoso **Jukka Myllys**, who after his years of youthful brilliance, was "retooled" and an orchestral trombonist and stayed in the country. **Petri Junna**, who completed a successful career and a military bandmaster, has been redefined through his leadership skills as a school administrator. These are but two examples of a small population which does waste its human assets.

University bands have given opportunities for talented youth to continue playing after their public-school years. Spearheaded by the Jyväskylä "Puhkupillit", many others are now active in university towns and contribute to the local culture and provide models for developing youth.

The passing to a next generation – the challenges

Many of my Finnish friends worry about the drop off in wind band participation during the later school years, leaving an age gap among later teens in community ensembles and conservatory groups. This is exacerbated by the growing number of options for teens to be involved in sports and other pursuits, and if course cyber culture. This concern should be on the SPOL agenda.

My own visits to some more rural towns showed me that there is a crisis with wind band participation in those locations. Communities known decades ago as wind band "hot spots" are now much less active. Employment and educational opportunities have diminished as towns have taken on new socio-economic realities. Depopulation and the transition in employment have had a palpable impact on the cultural vitality of the small community. Considering the challenges of the small town band leader and how they could be solved or eased may be a worthy agenda item for SPOL.

Finally, I hope Finnish wind music operatives will have a hard look at how band playing could become more important to the elderly. Finland, like most western countries has a continually longer life expectancy with good health often extending into 80 years or more. These include veteran soittokunta players who may need special accommodations to be able to continue making music. They perhaps can't get out for the town band events, but maybe can have another experience built around their fewer mobility circumstances.

And one more item: I jokingly suggested there should be one Eb cornet player in ever youth band, to ensure the continued health of the traditional brass septet. Maybe it's no joke.

The American godfather of Finnish band music, professor Paul Niemistö (ret.) reminisces

Suomalaisen puhallinmusiikin Amerikan kummisetä Paul Niemistö muistelee – tiivistä asiaa 50 vuodesta

Olen todella kiitollinen mahdollisuudesta osallistua Turun puhallinpäiville maaliskuussa 2023. Seuraava on kommenttini paneelikeskusteluun "Visio 2033" suomalaisen puhallinmusiikkikoulutuksen tulevaisuudesta. Luulen, että näkökulmani on ainutlaatuinen: osallistuja/tarkkailija – sekä sisältä että ulkoa.

Tarina lähes 50 vuoden toiminnastani Suomessa puhallinyhtyeuusikoiden parissa heijastelee näiden yhtyeiden merkittävää kehitystä kaikkialla maassa. Kaikki alkoi, kun vaimoni Elinor ja minä tulimme Suomeen vuonna 1973 "Michigan Youth Orchestran" kanssa, tämä oli myös häämatkamme. Sinä kesänä vierailimme lukuisilla musiikkileireillä ja tapasin opettajia, kapellimestareita ja muusikoita, jotka tulivat tuntemaan koko aktiivisen työelämäni ajan. Yksi keskeisistä kontakteista oli lieksalainen Erkki Eskelinen. Ystävyytemme kehittyi nopeasti kansainväliseksi orkesterivaihtoiksi ja myöhemmin Lieksa Brass Weekin myötä. Pian tulinkin joka kesä Suomeen opettamaan (Lieksassa joka kesä 1982–2000) ja johtamaan. Tuolloin sain yhteyden kokonaiseen sukupolveen nuoria puhallinsoittajia, joista kasvoi tulevia puhallinvaikuttajia.

Ensimmäinen kokemukseni puhallinopettajana ja kapellimestarina Suomessa oli kuitenkin Suomen Työväen Musiikkiliiton (STM) kesäleirillä Voionmaan opistolla Tampereen lähellä 1980-luvun alussa. Musiikkiyhdistykset olivat tuolloin vielä vahvasti poliittisesti sitoutuneita. Osallistujina oli yhdistelmä lapsia ja nuoria sekä vanhoja veteraanisoittokuntalaisia, jotka etsivät parin viikon soittorupeamaa ja "seurustelua". Minulle, nuorelle amerikkalaiselle kaverille, se oli silmiä avaava haaste. Mutta jotenkin selvisin ja menin kotiin vanhojen, etten palaa. En todellakaan osannut sanoa onnistuinko. Sain kuitenkin uusintakutsun, palasin takaisin seuraavana kesänä. Ja sen jälkeisenä kesänä. Ja niin edelleen.

Mitä yritin tehdä

Voionmaan opiston leiriin sisältyi yksityistunteja kaikille opiskelijoille pääosin Tampereen musiikkioppilaitoksista tulevien opettajien kanssa, Tampereen konservatorion tutkintoihin johtavia musiikin teoriatunteja, yhtyesoittoa ja aloittelevaa kapellimestariluokkaa. Esittelin amerikkalaistyylistä bändiohjelmistoa ja ensemble-opetusmenetelmiä. Laadin niiden kesien aikana Ylöjärvellä ja Juukassa suomalaisille puhallinleireille "opetussuunnitelman", jota käytin ja muokkasinkin seuraavien vuosien aikana. Se oli yhdistelmä siitä, mitä opin amerikkalaisesta kokemuksestani ja siitä, mitä koin nuorten suomalaisten soittajien tarvitsevan minulta.

Avainhenkilöt

Niinä vuosina monet omistautuneet suomalaiset opettajat/muusikot olivat myös aktiivisia kesäleireillä ja opettivat minulle paljon suomalaisesta ympäristöstä. Monet heistä olivat samanlaisia kuin minä ja osallistuivat edelläkävijöinä musiikkikasvatukseen kehitykseen seuraavien vuosikymmenten aikana. Ensisijainen heistä oli Päivi Pyymäki, jota nykyään pidetään alan suurmestarina, muina merkittävänä pioneereina olivat Helena Sinisalo, Sirpa Berg, Merja Eskelinen, Anu Pihl ja monet muut. Vaikka Jukka Viitasalo ei ole ainoa merkittävä säveltäjä, hän sävelsi ensimmäisenä käytännöllistä ohjelmistoa nuorisopuhaltajille ja on jatkanut tätä työtä. Nyt menestyneiden puhallinmusiikin opettajien, kapellimestarien ja säveltäjien kenttä Suomessa on kasvanut huomasti, ja se edustaa yhtä hienoimmista ohjelmista kaikkialla maailmassa.

Mitä näen tänään

Nykypäivän suomalaispuhallusta edustavat yhä enemmän kouluorkesterit, amatööri-ikäisten kokoonpanot pääosin kaupungeissa, vahvat ammattipuhallinorkesterit erityisesti Helsingissä sekä vakiintunut konservatorio-ohjelma. Yksittäiset puhallinorganisaatiot (esim. Trumpettikilta) ovat kannustaneet kasvuun tuomalla nuorten soittajien esille maailmankuulut artistit. Lieksa Brass Week on esitellyt legendaarisia soittajia kuten Timofei Doksitcher, Carol Jantz, Ifor James jne.

Hyvät pedagogiset tekniikat, parempi johtajakoulutus ja Suomen oma kotimainen opetusmateriaali osoittavat, miten ala on kehittynyt. Nuorten orkestereiden puhallinkapellimestarit osoittivat Turun puhallinpäivillä huippuluokan johtamistaitoja.

Henkilökohtainen havaintoni: Suomessa kierrätetään lahjakkuuksia: esim. maailmanluokan eufoniumvirtuoosi Jukka Mylly, joka jatkoi orkesteripasunistina ja kapellimestarina ja jäi maahan. Menestyksellisen uran luonut sotilaskapellimestari Petri Junna on nykyään johtamassa sotilassoittajien koulutusta.

Opiskelijapuhallinorkesterit ovat antaneet lahjakaille nuorille mahdollisuuden jatkaa soittamista. Kuten Jyväskylän "Puhkupillit" ja monet muut toimivat nyt aktiivisesti yliopistokaupungeissa.

Siirtyminen seuraavalle sukupolvelle – haasteet

Monet suomalaisista ystävästäni ovat huolissaan puhallinorkesterien soittajakadosta, jota pahentaa teini-ikäisten urheilu- ja muut harrastukset sekä tietyt kyberkulttuuri. Tämän huolen pitäisi olla SPOL:n asialistalla.

Omat vierailuni muutamiin maaseutukaupunkeihin osoittivat minulle, että puhallinyhtyeet näissä paikoissa ovat kriisissä. Yhteisöt, jotka vuosikymmeniä sitten tunnettiin puhallinyhtyeiden mekkoina, ovat nyt paljon vähemmän aktiivisia. Työllistymis- ja koulutusmahdollisuudet ovat vähentyneet, kun kaupungit ovat omaksuneet uusia sosioekonomisia realiteetteja. Pien paikkakunnan puhallinkapellimestarin haasteet tulisivat myös olla SPOL:n asialistalla. Lopuksi toivon, että suomalaiset puhallinmusiikin toimijat näkevät, kuinka puhallinorkesterissa soittaminen voisi olla tärkeää yhä kasvavalle vanhemmalle väestönosalle.

Ja vielä yksi asia: vitsailin, että nuorisoyhtyeessä pitäisi olla yksi es-kornetin soittaja, jotta perinteisen vaskiseitsikon perinne säilyisi. Ehkä se ei ole olekaan vitsi.

Teksti: Paul Niemistö
Kuva: Juhani Valtasalmi

Kvartaalin kantaesityksiä - Janne Ikonen: *Joe Cool*

Joe Cool

Funky ♩ = 120

Janne Ikonen 2022

The musical score for 'Joe Cool' is written for a large wind band and percussion ensemble. The instruments listed on the left are: Piccolo, Flute 1 & 2, Oboe, Bassoon, Clarinet in Bb 1 & 2, Clarinet in Bb 3, Bass Clarinet in Bb, Alto Saxophone 1 & 2 in Eb, Tenor Saxophone in Eb, Baritone Saxophone in Eb, Trumpet in Bb 1, Trumpet in Bb 2 & 3, Horn 1 & 2 in F, Horn 3 & 4 in F, Trombone 1, Trombone 2 & 3 (Bass Trombone), Euphonium in C, Tuba, Drum Set, Percussion (Cowbell, Triangle, Shaker, Suspended Cymbal, Congas, Bongos), and Glockenspiel. The score is in 4/4 time with a tempo of 120 beats per minute. It features various dynamics such as *ff* (fortissimo) and *f* (forte), and includes articulation marks like accents and slurs. The percussion part is particularly detailed, with specific instructions for different instruments.

Janne Ikonen: – Turun puhallinpäivillä sai kanta-esityksensä sävellykseni *Joe Cool*, joka on noin kolmeminuuttinen, grade 3 -tasoa oleva funkbiisi, hieman Princen tyyliin. *Joe Cool* on teknisesti hieman helpompi kuin esimerkiksi kappaleeni *Baila!*, mutta harmonialtaan se on hieman haastavampi. Etenkin kappaleen keskellä olevassa Jazzy-taitteessa saa kehittää soitukorvaansa. Settrumpalille on kirjoitettu tyylikkääitä soolofillejä, jotka voi tuki halutessaan soittaa myös ad libitum. Kappaleen loppuun voi myös lisätä kertauksen (taiteihin 89–96).

Janne Ikonen (kuva: Sampo Luukkainen)

Teoksen kantaesityksi 19.3.2023 puhallinpäiville koottu B-orkesteri eli yhteistyössä Turun konservatorion Aura Youth Wind Band, Turun Metsänkävijäin soittokunnan oppilasorkesteri, Salon musiikkiopiston sekä Raision Nuorisosoittokunnan puhaltajat **Mia Pertolan** johdolla.

This block shows a specific section of the musical score, measures 52 to 55. Measure 52 starts with a drum solo marked *f* (forte) and includes the instruction '(open hh)'. The drum solo is followed by a melodic line with eighth notes and a triplet. Measure 53 continues the melodic line. Measure 54 features a melodic line with eighth notes and a triplet, marked *fp* (fortissimo piano). Measure 55 continues the melodic line with eighth notes and a triplet, marked *mf* (mezzo-forte) and includes a crescendo hairpin. The percussion part is indicated by a double bar line and a '3' below it, suggesting a triplet.

Keuruun Soittajapoista maailmalle

Vuoden Pinna 2023 Mari Kaasinen-Annanperä

Suomen Puhallinorkesteriliiton *Vuoden pinna* -tunnustuspalkinnon sai tänä vuonna Mari Kaasinen-Annanperä. Kerran vuodessa jaettavan "Pinna"-palkinnon tarkoituksena on korostaa koulutuksellisen ja alueellisen puhallinorkesteriharrastuksen merkitystä maamme kulttuurielämälle. Palkinto myönnetään harrastemusiikin parissa työskentelevälle orkesterinjohtajalle, joka palkinnon saadessaan toimii aktiivisesti orkesterityön parissa.

Mari Kaasinen-Annanperä on tehnyt alueellisesti tärkeää työtä vaskimusiikin ja orkesterisoiton hyväksi erityisesti Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan musiikkioppilaitoksissa. Nykyisessä työpaikassaan Jokilaaksojen musiikkiopistossa hän toimii vaskisoiton opettajana, orkesterin kapellimestarina ja apulaisrehtorina. Marin työpanos on ollut merkittävä *Nivalan Kiksi* -vaskiseitsikkokatselmuksen toteuttamisessa ja samalla uuden perinteen luomisessa maahamme.

Miten soitin ja soittaja kohtaavat, on aina mielenkiintoinen tarina. Kahta samanlaista ei ole. Marin tie pasunistiksi meni näin:
– *Olen aloittanut soittajaurani harmonikan-soittajana, ja jossain kohtaa halusin rinnalle jonkin pienemmän soitimen, jotta pystyisin kulkemaan soittotunnilla polkupyörällä tms. Otin yhteyttä Keuruun Soittajapoikien johtajaan Erkki Haapamäkeen ja kerroin, että haluaisin ruveta soittamaan huilua. Erkki ei aiheesta "innostunut" ja totesi vain, että huilisteja on niin paljon, että ei kannata. Sen sijaan hän sanoi, että baritonisteista on pulaa. Lykkäsi sitten soitinlaukun kouraan ja totesi, että voin aloittaa soittotunnit Jyväskylän konservatoriossa, Keuruun sivutoimipisteessä.*

Tätä ennen en edes tiennyt minkälainen soitin on baritonitorvi. "Alkujärkytyksen" jälkeen baritoni osoittautui aivan mahtavaksi soittimeksi, ja se olikin sitten pääaineenani useita vuosia. Jossain kohtaa tuli sitten mieleen ajatus, että soittohommaa voisi tehdä ihan työkseen, ja silloiseen maailman aikaan naispuolisen baritonitorvistin työllistymismahdollisuudet olivat melko heikot. Niinpä sitten vaihdoin pääsoittimekseni pasuunan. Soitettuani pari vuotta pasuunaa hakeuduin Keski-Suomen Konservatorioon Jyväskylään musiikkioppilaitoksen opettajan linjalle. Sieltä valmistuttuani jatkoin opintoja Sibelius-Akatemiassa ja valmistuin musiikin maisteriksi vuonna 1996.

Miten Marista tuli pedagogi?

– *Kun aikanani lähdin opiskelemaan musiikkia ammatikseni, oli alusta asti selvää, että juuri opettajan hommaa haluan tehdä. Ja sitä samaa mieltä olen edelleen, vaikka työuraa on takana jo, sanoisinko, joitakin vuosia. Jos minä opettajana pystyn antamaan oppilaille jotain tiedon- ja taidonmurusia, niin ihan yhtä lailla oppilaat antavat minulle eväitä jatkaa tätä hommaa. Ei ole vain yksi tai kaksi kertaa, kun oppilailla on ollut huikkeitä huomioita, ideoita ja ajatuksia, jotka olen sitten "ominut" käyttööni. Ja vuosien varrella minulla on ollut vain ja ainoastaan mukavia oppilaita. Orkesterinjohtajan hommiin olen vain jotenkin ajautunut, mutta innoissani olen siitäkin. Tällä hetkellä johdan Nivalassa puhallinorkesteria, jossa on mukana sekä musiikkiopiston oppilaita että aktiivisia aikuisia, joilla osalla on jo varsin mittava (n. 60 v.) kokemus orkesterisoitosta. Orkesterimme on pieni mutta täynnä suuria persoonia, joilla on suuri sydän ja joiden kanssa on kyllä tosi mukavaa tehdä töitä.*

Soittajaksi ja pedagogiksi kasvaminen vaatii nuoren ympärille aina vahvan joukon hyviä ihmisiä, joilta saa juuri sinä hetkenä tarvittavaa opetusta, tukea ja opastusta.

– *Vuosien varrella minulla on aina ollut hyvät opettajat ja orkesterinjohtajat, joilta olen saanut hyvät opit ja jotka ovat aina juuri oikealla hetkellä osanneet tsemputa ja kannustaa. Keuruun Soittajapoikien perustaja ja pitkäaikainen johtaja Erkki Haapamäki on yksi vahvimmin vaikuttaneista, ja ilman Matti Korhosta en olisi päätenyt ammattiuuralle.*

Vuoden Pinna 2023 Mari Kaasinen-Annanperä

Mari ja leipälapionsa pasuuna.

Työntekoa Jokilaaksojen musiikkiopistossa

Jokilaaksojen musiikkiopisto on kuntayhtymä ja sen keskuspaikkakunta on Nivala. Jäsenkuntia on Nivalan lisäksi viisi. Mari opettaa opistossa kaikkia vaskisoittimia, johtaa puhallinorkesteria ja työnkuvaan kuuluu myös apulaisrehtorin tehtävät. Pasunisti-Mari opetti useiden vuosien ajan matalien vaskien soittoa Kokkolassa Keski-Pohjanmaan konservatoriossa. Jokilaaksoissa työnkuvaan kuuluu kaikkien vaskien opetus, kuten niin monessa muussakin pienemmässä oppilaitoksessa.

– Halusin pystyä soittamaan oppilaiden kanssa samalla soittimella kuin hekin, joten töiden ohella oli sitten treeniä trumpetilla ja käyrätorvellä. Meillä on kuusi toimipistettä, joista opetan viidessä, joten tien päällä olen päivittäin ja välillä parillakin paikkakunnalla saman päivän aikana. Matkat ovat kuitenkin melko lyhyitä, joten työmatkoihin ei mene yhtään pidempään kuin tiheämmin asutuilla seuduilla.

Orkesterin toiminnan organisointi useilla paikkakunnilla toimivissa oppilaitoksissa on ihan oma lukunsa. Välillä toimipisteissä yhteismusisointi on kamarimusiikkipainotteista, välillä kaikki treenaavat stemmoja omilla paikkakunnillaan ja sitten kokoonnutaan harjoitusviikonloppuun keskuspaikalle ja yhdistetään palasista iso orkesteri.

Nivalan Kiksi

Seitsikkotapahtuma Kiksi on järjestetty nyt kolme kertaa. Tänä vuonna mukana oli seitsemän yhtyettä. Säveltäjät **Juha Pisto** ja **Anders Sjölin** tekivät tämän vuoden tapahtumaan tilatut teokset. Seitsikkoperinteen ylläpitäminen ja kehittäminen vaatii ehdottomasti myös uutta musiikkia tälle kokoonpanolle. Olisi hienoa saada musiikkioppilaitoksiin orkestereiden lisäksi myös tämä maukkaasti ja tasapainoisesti soiva kokoonpano, joka on myös ketterästi liikkuva erilaisiin esiintymisiin.

– Olen aina ollut innoissani seitsikkosoitosta, ja Kokkolassa ollessani meillä oli varsin aktiivisesti toimiva porukka. On tehty paljon keikkaa ja osallistuttu SM-kilpailuihin jne. Kun nuo kisat sitten loppuivat, oli se suuri harmi. Muutenkin on ollut huolenaiheena se, että seitsikko on meinannut päätyä "katoavaksi luonnonvaraksi". Lieksassa on seitsikkokurssit, mutta muuta, täysin omaa seitsikkotapahtumaa ei ole ollut. Siitä sitten virisi ajatus, että pitäisikö sellainen tapahtuma laittaa pystyyn. Keskustelin asiasta ensin esimieheni kanssa, ja hän varovaisesti näytti vihreää valoa. Kun mukaan saatiin vielä Nivalan kaupunki, sitten vain käärittiin hihat ja ruvettiin järjestelyhommiin.

Mari vapaalla

Muusikot ovat työaikojensa vuoksi huonoja harrastajia, ja useilla työn vastapainona on itsenäinen kuntoilu, luonto ja yksinkertaiset asiat kotona.

– Vapaa-ajalla tykkään könyä metsässä. Kunhan taas kelit vielä hieman lämpiävät, hyppään pyörän selkään ja suhaan menemään niin tuolla maanteilla kuin metsäpoluillakin. Hermoja lepuuttavaa hommaa on myös tyttären kissan kanssa oleilu. Stressitasot laskevat kummasti, kun kissa hyppää syliin ja kerjää rapsutuksia kehräten voimallisesti.

Marin haaveet

– Paljon haaveita on jo toteutunutkin, mutta kyllä tässä töiden puolesta on tietysti haaveena saada puhallinmusiikin arvostusta nousemaan nimenomaan siellä lasten ja nuorten keskuudessa. Näillä seuduilla "vanhempi väki" on kovasti sitä mieltä, että juhla ei ole juhla, jos siellä ei ole puhallinmusiikkia, mutta nuoremmat eivät ehkä ihan ensimmäisenä ole puhallinsoitinta valitsemassa.

Merkityksellisiä elämyksiä ja elämää

– Kun maailma myllertää ympärillä, niin joskus tulee mietittyä, että onko näillä hommilla mitään merkitystä. Niinä hetkinä auttaa seuraava muisto, erään kuulijan kommentti Nivalan kaupungin ja seurakunnan järjestämässä Itsenäisyysjuhlassa musiikkiopiston Legato-kuoron kanssa. Ohjelmassa oli Finlandia. Esitys oli hyvä, mutta itselle jäi kyllä jotain vähän hampaankoloonkin. Juhlan jälkeen minut pysäytti herrasmies, arviolta sota-ajan lapsi. Mies on suuri musiikinrakastaja, joka on aina ollut kuuntelemassa kaikki paikkakunnan konsertit. Vuodet ovat jättäneet jälkensä ja liikkuminen ja puhuminen on jo hankalaa. Hän huikkasi käytävällä että "hei, sinä olet se kapellimestari, eikö niin? Se Finlandia oli..." ja siihen loppuivat sanat ja hän alkoi itkeä niin että kyyneleet valuivat valtoimenaan. Mies tarttui käteeni ja puristi sitä, voimia ei enää paljon ollut, mutta asia taisi kuitenkin tulla selväksi. Tuo esitys oli koskettanut häntä ja siitähän tässä hommassa on kyse. Niin kauan kuin yksikin ihminen kokee jotain tunteita meidän tuottamastamme musiikista, on tällä hommalla merkitystä.

Teksti: Mari Kaasinen-Annanperä ja Sirpa Berg
Kuvat: Marin kotialbumi

Maaliskuun viimeisenä viikonloppuna 25.3.2023 järjestettiin Nivalassa kolmas valtakunnallinen seitsikkokatselmus Nivalan Kiksi. Mukana oli seitsemän erilaista puhallinkokoonpanoa Malaxista, Saarijärveltä, Kokkolasta, Kannuksesta, Ylivieskasta ja Nivalasta. Vaikka tapahtuma on pääsääntöisesti tarkoitettu vaskiseitsikoille, kaikki halukkaat ryhmät olivat tervetulleita soittamaan. Lainatakseni katselmuksen raadin puheenjohtajan **Sari Pietikäisen** sanoja: "Rakkaus puhallinmusiikkiin on meille kaikille yhteistä – kokoonpanosta riippumatta." Juuri tuosta syystä tätäkin tapahtumaa järjestetään. Korona-ajan jälkeen on yhteisten tapahtumien ja yhteissoiton merkitys korostunut, ja haluamme omalta osaltamme olla niitä mahdollistamassa.

Vaskiseitsikko Cono kajauttaa koululaisille.

Tänä vuonna katselmuksen uutena oheis-tapahtumana oli vaskiseitsikko Conon koululaiskonsertit kaikille Nivalan koulujen viides- ja kuudesluokkalaisten. Seitsikko oli koonnut todella hienon kokonaisuuden, jossa kuultiin niin Sibeliusta, Linkolaa kuin varta vasten näitä konsertteja varten sovitettu TikTok-potpourkin. Juontoihin oli upotettu sopivasti tietoa vaskiseitsikosta ja sen soittamista, joten konsertit olivat samalla myös oivallisia oppitunteja. Yleisö todellakin piti kuulemastaan, ja oli mukava seurata lähipenkeissä istuvien koululaisten kommentteja toisilleen: "vau, tuo oli kyllä tosi hyvä", "jess!" jne. Saamamme palautteen myötä päätimme ottaa koululaiskonsertit myös vuoden 2024 Kiksin ohjelmaan.

Lasten ja nuorten tutustuttaminen seitsikkokokoonpanoon on muutenkin tapahtuman yksi tärkeistä tavoitteista. Tarkoituksenamme on tilata uusia sävellyksiä ja sovituksia, jotka ovat tasoltaan sellaisia, että musiikkiopisto-opinnoissa olevat vaskisoittajat pystyvät niitä soittamaan ja että ne ovat myös tyyliltään lapsia ja nuoria kiinnostavia. Ja jotta mahdollisimman moni kokoonpano niitä pystyisi soittamaan, ne ovat ns. flex-sävellyksiä ja -sovituksia.

Kaksi tällaista sävellystä kantaesitettiin tapahtumassa Nivalan Puhallinorkesterin Peräkammarin Pojat -seitsikon toimesta. Toinen niistä oli Juha Piston säveltämä *Neljä Miniatyryä seitsikolle*, joka on tapahtuman tilaama sävellys ja toinen Finlands Svenska Sång- och Musikförbund:in Anders Sjöliniltä tilaama *River Valley*. Ensin mainitun sävellyksen mahdollisti Keskipohjanmaa-säätiön myöntämä apuraha. Tähän seitsikkojen "alkeismateriaaliprojektiin" on lähtenyt vahvasti mukaan myös Suomen Puhallinorkesteriliitto ry. ja sitä kautta on mahdollista näitä sävellyksiä myös hankkia.

Peräkammarin Pojat

Nivalan Kiksi 2023

Tänä vuonna katselmuksen raati muodostui Lapin sotilassoittokunnan muusikoista ja raadin puheenjohtajana toimi trumpettisti Sari Pietikäinen. Muut jäsenet olivat baritonisti **Tuomas Kurki** ja lyömäsoittaja **Casper Lidsle**. Kaikki esiintyvät ryhmät saivat heti esiintymisensä jälkeen "pikapalautteen" ja myöhemmin sitten tarkempia huomioita sähköpostilla.

Yhtenä katselmuksen yhteistyökumppanina on ollut Lapin sotilassoittokunnan seitsikko, ja kolmas kerta toden sanoi: nyt vihdoinkin saatiin heidät paikan päälle konsertoimaan. Kahtena vuonna on konsertti jouduttu koronan vuoksi perumaan. Konsertin ohjelmassa kuultiin mm. Sibeliuksen *Tiera*, Linkolan *Kolme Bagatellia*, Jukka Viitasaaren *Bosporilaisten marssi* sekä Lapin sotilassoittokunnan Juha Pistolta tilaama sävellys *Tulikko*, jossa soolokornettiosuuden soitti Sari Pietikäinen. Muut konsertissa kuullut solistit olivat lyömäsoittajat **Markus Lindell** ja Casper Lidsle sekä sopraanosaksofonisti **Pasi Lehtoranta**. Konsertin ohjelmisto oli hieno kokonaisuus, jossa perinteinen seitsikkomusiikki yhdistyi uuteen ja modernimpaan sävelkieleen. Kuulijat nauttivat kuulemastaan niin konserttisalissa kuin striiminkin päässä.

Lapin sotilassoittokunnan seitsikko

Vuoden 2024 Nivalan Kiksin järjestelyt on jo laitettu alulle, ja silloin tapaamme 23.3.2023. Vaikka tapahtumassa oli tänä vuonna jo oikein mukavasti soittajia mukana, mukaan mahtuu vielä enemmänkin. Kaikki mukana olleet ovat jälleenpäin sanoneet, että on ollut tosi mukavaa olla soittamassa ja kuuntelemassa toisia soittajia sekä vaihtamassa kuulumisia muiden kanssa.

Päivärinnan seitsikko

Teksti: Mari Kaasinen-Annanperä
Kuvat: Laura Veikkola, Mari Kaasinen-Annanperä (Lapin sotilassoittokunnan "poseerauskuva")

Kannuksen Soittokunta

Kvartaalin kantaesityksiä - Anders Sjöling: *River Valley*

Anders Sjöling: – Olen muusikko, säveltäjä ja sovittaja ja toimin vaskiopettajana Pietarsaaren Wava-opistossa. Olen kotoisin Jepualta ja aloitin trumpetinsoiton Jepuan nuorisoorkesterissa. *River Valley* on teos vaskiseitsikolle ja siitä on sovitettu myös puhallinorkesterille (noin grade 1). Teos perustuu riffiin, ja se kertoo Suomen rannikolla ryösteilevistä viikingeistä. Joskus he kohtasivat vastusta, toisinaan he tapasivat rauhallisimmissa merkeissä.

Anders Sjöling
Kuva: Anders Eklund

2 *River Valley*

E♭ Cnt. *mf*

Cnt. 1 *mf*

Cnt. 2

A. Hn.

Score *River Valley*

Spirito ♩ = 120

Flute

Oboe

Bassoon *mf*

Clarinets in B♭

Bass Clarinet *mf*

Alto Sax

Tenor Sax

Baritone Sax *mf*

Trumpets in B♭

Horn in F

Trombones *mf*

Euphonium *mf*

Tuba *mf*

Timpani (D C A)

Glockenspiel

Drum set

Percussion (Suspended cymbal)

© Anders Sjöling 2022

Trumpet in B♭/
Clarinet in B♭
(Part 1 in B♭)

River Valley
Nivalan Kiksaus Anders Sjöling

Spirito ♩ = 118

8

9 *mf*

13

17 *Slowly* *mp* *mf*

24 *poco rit.* *mf*

30 *Spirito ♩ = 118* 8

38

42

45 *mp* *f*

© Anders Sjöling 2022

Teoksen kantaesitys 25.3.2023
Nivalan Puhallinorkesterin
seitsikko Peräkammarin Pojat.

Kvartaalin kantaesityksiä - Juha Pisto:

Neljä miniatyyriä torviseitsikolle

1. Latomeri
2. Kaikuja Maliskylältä
3. Tango tu'Iskula
4. Hilipan blues

Juha Pisto: – *Neljä miniatyyriä* on noin viiden minuutin mittainen torviseitsikkokappale, jonka lyhyet, karakteristiset osat ovat kuvavälähdyksiä ja muistoja nivalalaiseen maisemaan, ehkä myös sielunmaisemaan. Suomalaista seitsikkoperinnettä vaaliva tapahtuma Nivalan Kiksi tilasi teoksen kartuttaakseen ohjelmistoa soittotaipaleen alkuvaiheessa oleville soittajille ja seitsikoille.

Halusin, että nämä pienet karaktäärikappaleet liittyisivät jotenkin Nivalaan tai seutukuntaan. Lähtökohtina on niin historiaa kuin omakohtaisia kokemuksia ja muistoja Nivalasta. Sen lisäksi, että koetin saada jokaiseen osaan oman emotionaalisen peruslatauksen, koetin sisällyttää niihin myös jonkun pedagogisen ajatuksen.

1. Latomaisema

JUHA PISTO 2023

MODERATO $\text{♩} = 96$

Latomeri on näky, joka Pohjanmaan halki kulkevan ihmisen kyllä pysäyttää. Avaraa peltomaisemaa satoine latoineen silmäkantamatomiin. Yksinkertainen ja samalla hyvin jylhä näkymä. Musiikin keskiössä on harmonia. Unisono, duuri-, molli- ja vähennetty kolmisointu tekevät tuttavuutta.

Kaikuja Maliskylältä voisi olla ehkä vähän kaihoisakin hetki kesäehtoolta. Istutaan saunan jälkeen pihakeinussa ja etäältä soi kylän musikanttien ilmoille puhaltama torvimusiikki. Pedagogisena nostona tässä osassa on melodiseen linjaan lisätyt johtosävelet.

Tuiskulassa on aina ollut seutukunnalleen erityistä vetoa ja tunnelmaa. Sukupolvi jos toinenkin on viettänyt siellä vapaa-aikaa, tavannut ystäviä, tullut tanssimaan ja kuuntelemaan, kuinkas muuten, mielimusiikkia. Epäilemättä on moni löytänyt sieltä myös elämäkumppanin. Musiikillisesti osa haastaa yhteisen pulssin löytämisessä ja sen pitämisessä. Sama rytmien aihe toistuu osan alussa, keskellä ja lopussa ollen napakka, osin hajotettu eri instrumenttien kesken. Keskiosassa rytmiaihe esiintyy laulavana melodialinjana.

Hilipassa oli groovea. Tämä Ruuttusten suomenhevostamma jätti nimensä ikuisesti historiankirjoihin ja oli keskiössä, kun traagiset ja jälkikäteen osin myös koomiset konikapina-tapahtumat alkoivat Nivalassa kesällä 1932. Hevonen ei varmasti itse tiennyt tuon taivaallista, mitä oikein oli tekeillä. Hilippa otti todennäköisesti lungisti. *Hilipan blues* pohjautuu helppoon bluesmelodiaan. Uskon, että sen kautta on ihan hauskaa opetella lukemaan ja soittamaan asioita kolmimuunteisesti.

Teoksen kantaesitys 25.3.2023
Nivalan Puhallinorkesterin
seitsikko Peräkammarin Pojat.

3. Tango tú Iskula

JUHA PISTO 2023

MODERATO assai $\text{♩} = 120$

Setti On Sticks Con sord. (Str. mute)

Vuoden puhallinorkesteri 2022 – Jyväskylän yliopiston puhallinorkesteri Puhkupillit

Vol. 2 -vinyyli on julkaistu, Puhkut tuulettavat Markku Viitasaaren johdolla. Kuva: Jorma Räsänen

Tänä vuonna 40 vuotta täyttävä puhallinorkesteri Puhkupillit, tuttavallisemmin Puhkut, palkittiin Turun Valtakunnallisilla puhallinpäivillä maaliskuussa vuoden 2022 ansioistaan. Suomen Puhallinorkesteriliiton perusteluissa mainittiin seuraavaa:

– Jyväskylän yliopiston puhallinorkesteri Puhkupillit on viime vuosikymmeninä uudistanut suomalaisen puhallinmusiikin ja ollut alkuunpanijana usealle puhallinmusiikisäveltäjälle, joita ilman Suomesta puuttuisi nykyinen suomalainen puhallinmusiikki. Puhkupillit on yhdistänyt tinkimättömän työskentelyn ja opiskelijaorkesterin hauskanpidon, mistä on saatu tuloksena tilaussävellyksiä, levytyksiä, kilpailumenestystä ja hyvää meininkiä niin konserttilavoilla kuin keikkapaikoilla.

Puhkupillit on luonut uniikin brändin, joka on jatkanut elämää, vaikka soittajat ja kapellimestarit ovat vaihtuneet. Vuonna 2022 orkesteri palasi pandemiarajoitteiden jälkeen konserttilavoille entistä aktiivisempänä ja suuremmalla kokoonpanolla. Syksyllä 2022 Puhkupillit järjesti syksyllä opiskelijaorkestereiden Puhallus-festivaalin.

Vuoden Puhallinorkesteri -tunnustuksella SPOL haluaa samalla muistuttaa orkesterisoiton merkityksestä yhteisöllisyydelle ja hyvinvoinnille, ovat soittajat sitten lapsia, nuoria tai eri ikäisiä aikuisia. Opiskelijaorkesterien merkitys on mittaamattoman arvokas nivelvaiheessa nuoresta kohti omaa nuorta aikuisuutta ja ammatillisen identiteetin kehitystä.

Puhkupillit ja minä (Tiiu Tuominen)

Ansioita on tosiaan kertynyt jo vuodesta 1983 alkaen, joten lämpimät onnittelut Puhkupillit. Lupaen, että tämä muistelo ei tule olemaan millään lailla puolueeton ja neutraali, koska tunnen itsekin olevani tämä ihminen ja puhallinhörhö juuri Puhkupillien syystä, tai ansiosta. Puhkupilleissä pääsin soittamaan mitä parhaimmissa fonisektioissa vuodesta 1985 alkaen sekä toimimaan kapellimestarina vuosina 1992–2005. Näinä vuosina sain kipparoida orkesteria yhdessä **Jukan, Jannen, Niken, Marjan ja Marjon** kanssa. Orkesterin johtamisen lisäksi pääsin myös tiedottamaan, tuottamaan, levyttämään, rekrytoimaan, edustamaan, matkustamaan sekä myös etsimään orkesterille ohjelmistoa, rahoitusta, esiintymistilaisuuksia, sponsoreita, kouluttajia ja varsinkin soittajia. Kaikista näistä sain tärkeää oppia, joista on hyötyä edelleen. Alkuvuosina olin myös päättämässä orkesterin collegepaidan väriä, joten olen toinen syyllinen siihen kelta-mustaan värivalintaan.

Kiitos **Inka Puhakan**, joka ensimmäisenä innostui ideastani aloittaa Puhkuilla myös senioritoiminnan, tämä puhkumeininki on saanut jatkoajan myös varsinaisen aktiiviuran jälkeen. Puhkupillit Seniors, tuttavallisemmin Puhkuseniorit, on koonnut entiset soittajansa vuosittaisiin tapaamisiin vuodesta 2008 alkaen, jolloin yhdistyksen perustamiskokous pidettiin Hamina Tattooossa. Kiitos kutsusta **Juhani Leinonen**, joka päästi hassun kelta-mustan opiskelijaorkesterin sotilasmusiikin kehtoon jo vuonna 1998.

Hamina Tattoo on yksi musiikki-tapahtumista, joihin Puhkupillit pääsi ja joihin meidät kutsuttiin myös uudestaan. Lieksan Vaskiviikoille **Erkki Eskelinen** taisi pyytää meitä vuonna 1995 paikkaamaan peruuntunutta esiintyjää, mutta kun tie oli avattu, saimme neljänä seuraavana vuonna kutsun Lieksaan myös **Jouni Auramolta** ja **Petri Aarniolta**. Vaskiteltassa koettiin monta legendaarista hetkeä niin omilla keikoilla kuin silloin aallonharjalla keikkuvien Jean S:n ja Ultra Bran menoa fiilistellessä. Orkesterin yhteishenkeä vahvistettiin Ruunaalla koskenlaskun kuohuissa.

Puhkupillejä kaduttaa Lieksan Vaskiviikolla 1995, Tiiu Tuominen johtaa.

Arrigo Blom, 90-luvulla vielä nimellä Vinciguerra, kutsui orkesterimme Kuhmon Kevätpuhallukseen ja Ylivieskan Puhkupäiville, joten verkostoituminen toisiin orkestereihin ja kapellimestareihin tapahtui helposti. Muut opiskelijaorkesterit taas tulivat tutuiksi näiden Puhallus-festivaaleissa, joissa Puhkupillit vetivät konserttisettinsä sitkeästi omalla tyyllillä ja omia säveltäjiään esille tuoden.

Satakunta kuuli Puhkuja Vasket Vallassa -tapahtumassa Harjavallassa ja lastenohjelmistoa vietiin erityisesti 2000-luvulla mm. Hämeenlinnaan ja monille MLL:n järjestämille tapahtumille lähinnä Keski-Suomeen. Jyväskylässä Puhkut teki yhteisesiintymisiä myös paikallisten toimijoiden kuten Ilmavoimien soittokunnan, Jyväskylän puhallinorkesterin, Kajastuksen, Puhurin ja yliopiston sinfoniaorkesteri Sinfiksen kanssa. Tänä keväänä Puhkupillit tekivät entisaikojen tapaan myös konserttikiertueen muualle Suomeen, tällä kertaa Savoan (Kuopio, Rantasalmi ja Mikkeli). Arvattavasti tulevina syksyinä orkesteri saa monta uutta innokasta soittajaa näiltä paikkakunnilta.

Oma Puhkupilli-aktiivielämäni päättyi vuonna 2005, kun matkasimme esiintymään lisalmen Ruskatröötään syyskuun lopussa. Jäin viikonlopuksi lisalmelle, kun muu orkesteri jatkoi linja-autolla Vaasan Puhallus-festivaaleille uuden kapellimestarin **Marjo Riihimäen** kanssa. Muistan, että oloni oli iloinen mutta haikea, eikä illalla uni meinannut millään saapua silmään.

Itsellä Puhkupilli-leima tuntuu edelleen istuvan sitkeästi, sillä varsinkin kotikaupungissani Jyväskylässä minulta tullaan edelleen kysymään onko teillä Puhkuilla esiintymisiä ja miten orkesterilla menee. Hyvin menee Puhkupilleillä, olen saanut aina vastata, homma jatkuu myös uusilla sukupolvilla eikä loppua näy!

Hamina Tattoo 2004

Lassi Takanen valmistautuu huilusooloon juhlakonsertissa, kuva: Jukka Viitasaari.

Puhkupillien 40-vuotisjuhlakonsertti 15.4.2023

Puhkupillit ovat luoneet oman tyykinsä ja tapansa tehdä yhdessä puhallinmusiikkia. Tämä keltamusta puhkuperhe eli entiset ja nykyiset soittajat kokoontuivat Jyväskylän Aalto-salille orkesterin juhlakonserttiin ja sen jälkeen muisteloillallisille.

Konsertin avasi Puhkupillit Seniors. Kokoonpanon ohjelmisto vei konserttiväen 80–90 -lukujen taitteeseen, aikaan jolloin Puhkupillit oli etujoukoissa luomassa Suomeen uudenlaista puhallinmusiikkia, jota ei oltu ennen kuultu. Itselleni oli päivän kohokohtana päästä jälleen kerran soittamaan mm. *Keltinmäki-bluesia* ja *Ranna nro 1*:tä, joissa tuubasektion peruskiven loi alkuperäinen kapellimestari **Harri Mäntynen** ja tahdit näytti hänen seuraajansa **Markku Viitasaari**.

PuhkuSeniorit

Keltinmäki blues
säv. H. Mäntynen

Etiäinen
säv. J. Viitasaari

Mollipop
säv. J. Viitasaari

Baila!
säv. J. Ikonen

Ranna nro. 1
säv. M. Viitasaari

Puhkupillit

Caravan
säv. D. Ellington
sov. N. Iwai

Kauppakatu rapsodia
säv. S. Kaipiaisen

Ode to trumpet
säv. A. Reed

Älä anna pelon voittaa
säv. S. Korhonen

Hypnotic memories
säv. R. Galante

Fantasia
säv. P. Mikkola

Can't help falling in love
säv. G. D. Weiss, L. Creatore &
H. Peretti
sov. J. Swearingen

Samba for the honor of mess
säv. M. Viitasaari

Väliaika

Fun Kit
säv. J. Viitasaari

Majakkasaari
säv. T. Forsström

Time for celebration
säv. F. Schelderup

Finrish mood
säv. P. Middlehouse & G.
Beachrock

Farmi-boogie
säv. M. Viitasaari

Ahma
säv. M. Kalaniemi
sov. T. Alakotila & T. Forsström

(Ainakin yksi lisäbiisi
yleisön taputtaessa
tarpeeksi.)

Puhkupillit jatkoivat urakkaa esittelemällä ohjelmistoa eri vuosikymmeniltä aivan nykyhetken saakka. Konsertissa kuultiin orkesterin omien säveltäjien tuotantoa sekä esimerkkejä niin sinfonisesta ohjelmistosta kuin rytmipuhallinmusiikista. Orkesteri on kautta aikain taipunut esiintymisillään niin konserttimateriaaliin kuin bilesetteihin, minkä lämpimästi pistin tässäkin konsertissa merkille. Herkimmät hetket koin itse *Finnish Moodin* aikana, varsinkin kun konsertin jälkeen kuulin, että teoksen säveltäjä **Petri Keskitalon** siunaustilaisuus oli pidetty samana päivänä.

Kapellimestari **Sini Korhosen** johdolla Puhkut esittivät myös Sinin sävellyksen *Älä anna pelon voittaa*, jonka alkuperäisversio oli sävelletty Rantasalmen Puhallinorkesterille. Nyt kuulumme konsertissa teoksen laajennetulla orkestroinnilla. Omat (puhku)säveltäjät eivät siis lopu. Orkesterissa on viime vuosikymmeninä ollut aina kaksi kapellimestaria, joka on todettu hyväksi käytänteeksi. Sini jakoi vastuun **Lassi Takasen** kanssa, ja he vuorottelivat myös baritonisektiossa.

Puhkupillien konserttikokoonpano oli täysi sinfoninen puhallinorkesteri, käsiohjelmana toiminut Juhla Puhkusika (järjestyksessä 129.) listasi soittajia ainakin 50. Konsertin jälkeen illalliset kokosivat puhkuperheen illanviettoon, missä valokuvakavalkadi ja musiikkitervehdykset yhdistivät eri sukupolvet lopullisesti tähän yhteiseen traditioon kuuluviksi.

Teksti: Tiitu Tuominen

Jyväskylän yliopiston puhallinorkesteri Puhkupillit ry

- perustettu vuonna 1983
- Jyväskylän yliopisto antaa orkesterille harjoittelutilat ja varaston
- soittajat ovat pääasiassa Jyväskylän yliopiston ja ammattikorkeakoulun opiskelijoita, mutta mukana on aina ollut myös lukiolaisia ja työssäkäyviä musiikin harrastajia
- www.puhkupillit.fi (mm. orkesterin historiikki)
- FB @puhku IG @puhkupillit YouTube @puhkupillit TikTok @puhkupillit
- Puhkuseniorit ry on perustettu jatkamaan Puhkupilleissä soittaneiden harrastusta opiskeluorkesterin jälkeen, lisätietoa www.puhkuseniorit.net

- Alkuperäisen nuottiviiva-logon laati 1986 **Jukka Viitasaari**, vuodesta 2017 alkaen käytössä ollut uusi sydän-logo.
- Ensimmäinen oma esiintymisasu oli keltainen collegepaita ja siitä jäi kelta-musta väriyty elämään myös jälkipolville asti. Soittajien "evoluutio" muuntautui levykansien mukaan (Vol. 3 – Vol. 4), ja oli käytössä myös t-paidoissa (edelleen PuhkuSenioreilla), suunnittelijana **Risto Pohjonen**
- Harjoitusleiri Konneveden tutkimusasemalla on jokasyksyinen traditio
- Jäsenjulkaisu Puhkusika, perustettu vuonna 1988
- Levytyksiä Puhkupillit Vol. 1 (1989), Puhkupillit Vol. 2 (1991), Puhkupillit Vol. 3 Kolme symbolia (1994), Puhkupillit Vol. 4/4 (1997), Puhkupillit Vol. 2+2=5 (1999), Puhkupillit Vol. 6 Symposium (2002)

- Puhkupillien kapellimestareita eri vuosikymmeninä:

1980-luku: Harri Mäntynen, Markku Viitasaari

1990-luku: Jukka Viitasaari, Tiiu Tuominen, Janne Ikonen, Nikke Isomöttönen, Marja Ikonen

2000-luku: Tiiu Tuominen, Marja Ikonen, Marjo Riihimäki, Leena Toivanen, Olli-Pekka Hiltunen, Mikko Sateila, Touko Raatikainen, Tanjaana Jaakkola

2010-luku: Anna-Kaisa Tupala, Evgeny Smirnov, Soila Takanen, Anna Vähäsöyrinki, Eveliina Aijasaho, Saana Sutinen, Jethro Liukku, Lassi Takanen

2020-luku: Saana Sutinen, Lassi Takanen, Sini Korhonen

Puhkupillien piiristä syntyneitä säveltuotantoa mm. *Keltinmäki-blues* ja *Puhkupilliboogie* (Harri Mäntynen), *Kytötie*, *Ranna nro 1*, *Yksi teema*, *Käyn kartanon taa*, *Proggis* (Markku Viitasaari) *Beatmarssi*, *Perästä kuuluu -blues*, *Rodeo alkaa*, *Mollipop*, *Pellon rajalla*, *Veräjä aukes* (Jukka Viitasaari), *Reggae Bolero*, *Tanssitaivas* (Janne Ikonen), *Vai tanssitaanko ensin* (Asmo Jaakkola), *IT*, *Lampun henki* (Antti Kleemola)

– Mikä yhdisti **Aki Sirkesaloa** ja Miljoonasateen **Olli Heikkistä**? Molemmat ovat soittaneet Puhkupilleissä, Aki trumpettia ja Olli tenorisaksofonia.

Koonnut: Tiiu Tuominen

20 vuotta

Mikä Sisu?

Sinfoninen puhallinorkesteri Sisu perustettiin vuonna 2001 puhallinmusiikin koulutusorkesteriksi. Tavoitteena oli ja on edelleen suomalaisen korkeatasoisen osaamisen ja musiikin saattaminen kaikkien tietoisuuteen. Vuonna 2006 orkesterin taustayhteisöksi perustettiin Sinfoninen puhallinorkesteriyhdistys Sisu ry jatkamaan Suomen Työväen Musiikkiliitto ry:n (STM) aloittamaa työtä.

Sisun muusikot ovat pitkälle edenneitä harrastajia, ja joukossa on myös ammattilaisia. Sisu toimii periodimaisesti eri puolilla Suomea ja eri puolilta Suomea tulevien soittajien voimin. Joukkoon mahtuu myös kaikenikäisiä puhallinmusiikin taitajia rikastuttamaan orkesterin äänimaailmaa – viime periodilla vanhin soittaja oli 70-vuotias ja nuorin 10-vuotias. Konserteissa lavalla on noin 40 soittajaa.

20-vuotisjuhlakonsertti Joensuussa

Sisun 20-vuotista taivalta olisi pitänyt juhlistaa vuonna 2021, mutta juhlakonserttia jouduttiin useampaan otteeseen siirtämään pandemiatilanteen vuoksi. Niinpä varsinainen 20-vuotisjuhlavuosikin ehti jo päättyä, ennen kuin konsertti saatiin toteutettua. 18.9.2022 Joensuun konservatorion konserttisalissa päästiin viimein tuomaan konsertti Joensuun syksyyn ilahduttamaan Itä-Suomen kulttuurielämää – eikä vähiten soittajia, joille konserttien peruuntumiset olivat tulleet valitettavan tutuiksi!

Joensuun konservatorion uusi konserttisali ja aivan upouudet sävelet – niistä oli Sinfonisen puhallinorkesteri Sisun 20-vuotisjuhlakonsertti tehty. Konsertissa kantaesitettiin **Pessi Levannon** säveltämä tilausteos fagotille ja sinfoniselle puhallinorkesterille. Konsertti oli varsin ainutlaatuinen, sillä solisti **Jaakko Luoma** soitti sen ”sähköfagotilla”, ts. mukana oli äänenmuokkausta sähköisin apuvälinein. Sisu oli aiemminkin esittänyt elokuvamusiikistakin tunnetun ja erittäin tuotteliaan Levannon musiikkia, mutta yhteistyötä tehtiin ensi kertaa Tapiola Sinfoniettassa äänenjohtajana soittavan Luoman kanssa.

Konsertin muu ohjelmisto oli niin ikään tuoreta suomalaista puhallinmusiikkia, ja se oli valittu yhteistyössä Sisun tuotantotiimin ja konsertin kapellimestarin musiikkikapteeni **Aino Koskelan** kesken. Konsertissa kuultiin Ilari Hylkilän *Lapland Imagery* vuodelta 2019, Roope Mäenpään *Kiiruna*-teos vuodelta 2015 sekä konsertin vanhinta kerrostumaa edustava Ernest Pingoudin *Suurkaupungin kasvot* (1937), josta uuden soitinnuksen (2013) oli tehnyt klarinetisti ja Suomen puhallinorkesteriliiton silloinen puheenjohtaja Anu Koskinen. *Suurkaupungin kasvot* -teoksesta soitettiin viisi osaa.

Konsertin järjestäminen oli todellinen voimannäyte, mutta pitkän tauon jälkeen elävän yleisön edessä esiintyminen oli kerrassaan ilahduttava kokemus. Yleisö ei ehkä vielä pandemian jäljiltä löytänyt paikalle kovin sankoin joukoin, mutta tunnelma oli sitäkin lämpimämpi.

Sähköfagottikonsertto esittelyssä

Pessi Levanto kertoi konsertin käsiohjelman teosesittelyssä konsertista näin:

”Fagottikonserttoni on teos sähköfagotille ja puhallinorkesterille. Alun perin oli tarkoitus tehdä sävellys ihan akustiselle fagotille, mutta kun pyysin solistiksi Jaakko Luoman ja keskustelimme kappaleesta alustavasti, vihjasi hän minulle ei-niin-hienovaraisesti, että on eksperimentoinut myös efektilaitteiden kanssa, ja näille olisi mukava saada käyttöä myös orkesterikontekstissa. Päätös käyttää tätä arsenaalia oli selvä välittömästi.

Kappale on tunnelmaltaan kevyt ja tanssillinen ja tasapainottelee tiukasti kirjoitettujen, suorastaan algoritmisesti johdettujen, jaksojen ja vapaiden osuuksien välillä. Olen paikoitellen antanut solistille paljon vapautta improvisoida osuuksiaan, ei pelkästään kadensseissa vaan keskellä kappalettakin. Alku perustuu orkesterin ja delay-efektin interaktioon, hidas toinen osa rakentuu pitkälti fagotin soundivärien varaan luupaten ja efektoiden, kun taas kehystävät osat ovat pulsatiivisuudessaan hyväntuulisen energisiä ja kerronnallisia. Tyyllillisesti sävelkieli lienee yhdistelmää säveltäjän jazz-taustasta, post-minimalismista ja bartokmaisesta sommittelusta.”

Sisu 20 vuotta

Sisun tilauskonserttoprojekti lähenee loppuaan

Sisulla on ollut meneillään pitkän linjan projekti, jonka päämääränä on tilata konsertto sinfoniselle puhallinorkesterille ja jokaiselle sinfonisen puhallinorkesterin soittimelle. Ensimmäisenä tilaussävellyksenä ohjelmistoon tuli konsertto käyrätorvelle, säveltäjänä Kirmo Lintinen (kantaesitys Jyväskylän Kesässä 2008, solistina **Jukka Harju**).

Tämän jälkeen tilaussävellyksiä saatiin Atso Almilalta oboelle, Esko Heikkiseltä trumpetille, Arttu Sipilältä eufoniumille, Kalevi Aholta trumpetille, Timo Hietalalta klarinetille, Timo Forsströmiltä pasuunalle sekä Janne Ikoselta kolmelle lyömäsoittajalle.

Syksyllä 2017 Sisu kantaesitti Lahden periodilla Harri Ahmaksen orkesterikonserton, jonka orkesteri oli tilannut yhdessä Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan kanssa. Tämän jälkeen seuraava tilausteos saatiin 2018 Jukka Viitasaareltä piccololle ja baritonisaksofonille. Sen jälkeen olikin pidempi tauko ennen Pessi Levannon sähköfagottikonserttoa 2022.

Tilauskonserttoprojektin on määrä huipentua Ilari Hylkilän tuubakonserttoon, joka valmistuu kesällä 2023. Teoksen kantaesitystä ei ole vielä lyöty lukkoon, mutta se on luvassa joko vuoden 2023 lopussa tai vuoden 2024 alussa. Tästä kerrotaan luonnollisesti tarkemmin heti, kun kantaesityksen aika ja paikka ovat tiedossa.

Juhlat on juhlittu – mitä seuraavaksi?

Parikymppisen Sisun toiminta jatkuu ja jalostuu luonnollisesti entisestään. Seuraavaksi Sisua kuullaan Tampereella heti toukokuussa. Konsertti on samalla **Soila Takasen** Tampereen ammattikorkeakoulun orkesterinjohto-opinnon päättävä B-tutkintokonsertti. Solistiksi saapuu klarinetisti **Kimmo Leppälä**, joka tulkitsee uudelleen vuonna 2015 Sisun kanssa kantaesittämänsä Timo Hietalan *Gifu*-teoksen. Kevään periodin uurastus huipentuu konserttiin Aleksanterin kirkossa sunnuntaina 7.5.2023 klo 15.

Teksti: Petra Hirvonen
Kuvat: Sirkku Mononen,
Anniina Peltonen ja Tiiu Tuominen

Sisun 20-vuotiskonsertin ohjelma

Ilari Hylkilä: *Lapland Imagery*

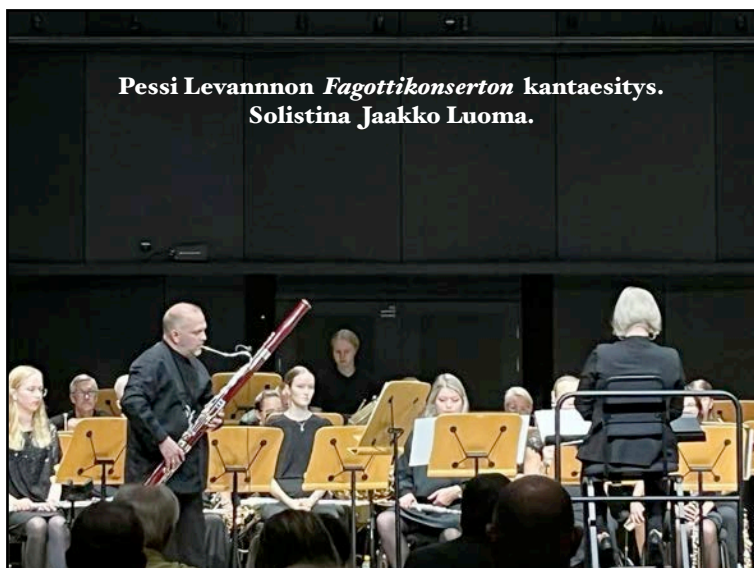
Pessi Levanto: *Fagottikonsertto* (kantaesitys)
solisti Jaakko Luoma, fagotti

Roope Mäenpää: *Kiiruna*

Ernest Pingoud, sov. Anu Koskinen:
La face d'une grande ville (Suurkaupungin kasvot)
I La rue oubliée (Unohdettu katu)
II Fabriques (Tehtaat)
III Monuments et fontaines (Kuvapatsaita ja suihkulähteitä)
IV Réclamés en lumière (Mainosvaloja)
VI Maisons veillantes (Valvovat talot)

* * *

P. J. Hannikainen (sov. Aino Koskela):
Suojelusenkeli
solistit Roope Niva, alttosaksofoni & Roosa Piirainen, baritonitorvi

Turun VPK:n Puhallinorkesteri 150 vuotta

Keisarillisella määräyksellä perustettiin maahamme 1870-luvun alussa useita soittokuntia, joista järjestyksessä kolmantena oli Turun VPK:n soittokunta. Aikaisemmin soittokunnan olivat perustaneet Helsingin VPK vuonna 1870 sekä Tervakosken soittokunta vuonna 1872. Koska nämä aikaisemmat soittokunnat ovat sittemmin lopettaneet toimintansa, voidaan vuonna 1873 perustettua Turun VPK:n puhallinorkesteria pitää Suomen vanhimpänä harrastelijasoittokuntana.

Orkesterin harjoittana toimi aluksi **L.G. Lilja**, joka johti myös VPK:n kuoroa. Ensimmäiseksi kapellimestariksi saatiin **C.G. Wasenius**, joka toimi samaan aikaan sekä Turun Soitannollisen seuran että Turun Krenatööririkampujapataljoonan soittokunnan kapellimestarina.

Waseniuksen toimesta järjestettiin ensimmäinen konsertti 12.05.1874. Soittokunnassa oli soittajia sekä armeijan soittokunnasta että Turun Soitannollisesta seurasta. Loput soittajista olivat VPK:n musikaalisia jäseniä. Samana vuonna marssittiin myös VPK:n vuosijuhlaan oman orkesterin tahdissa.

Turun VPK:n Puhallinorkesteri 150 vuotta

Turun VPK:n soittokunta v. 1890.

Orkesterin perustamisesta on kulunut siis tänä vuonna 150 vuotta. Juhlavuotta juhlistettiin periteisessä kahvikonsertissa 02.04.2023 Turun VPK:n juhlasalissa. Konsertin otsikko oli *Rakkautesi Valo*. Solistiksi oli saatu tangokuningas ja palkittu artisti **Kyösti Mäkimattila**. Kapellimestarina toimi **Reijo Borman**.

Kahvikonserttiperinne sai alkunsa silloisen kapellimestarin **Erik Wikströmin** toimesta vuonna 1976. Keväisestä kahvikonsertista on tullut orkesterin päätapahtuma. Konsertti tuntui tällä kertaa vielä tavallistakin juhlallisemmalla johtuen juhluvuodesta ja myös siitä, että konserttia ei ollut pystytty järjestämään kolmeen vuoteen koronarajoitusten vuoksi.

Salintäyteinen yleisö sai kuulla orkesterin taiteellisen johtajan ja kapellimestarin Reijo Bormanin kokoaman ohjelman, jonka ensimmäinen puoliaika koostui hiukan juhlavammasta puhallinmusiikista. Konsertti aloitettiin fanfaarein A.P. Litcheniuksen säveltämällä *Turun VPK:n marssilla*. Muista kappaleista mainittakoon Urpo Laaksosen *Tuli ja Vesi-sarjasta osa 1 Tulen tanssi* sekä Jukka Viitasaaren VPK Trilogiasta osa 3 *Viimeinen tango paloasemalla*. Herkkää tunnelmaa loi Jukka-Pekka Lehdon kaunis balladi *Ballata Suita no 1*-sarjasta, jossa alttosaksofonisolistina toimi **Harri Lehmusto**. Kevennyksenä soitettiin vanhojen tansseista tuttu *Salty Dog Rag*. Toisen puoliajan otti haltuunsa Kyösti Mäkimattila, joka tulkitsti yleisöön menevästi iskelmämusiikin klassikkoja. Konsertti päättyi perinteitä kunnioittaen kolmantena ylimääräisenä soitettuun *Radetzky-marssiin*, johon myös yleisö yhtyi rytmikkäästi taputtaen.

Teksti: Juhani Ihander, Reijo Borman

Kuvat: Teija Luotohaara, Turun VPK:n kokoelmat ja Petri Aalto,

Solisti Kyösti Mäkimattila ja kapellimestari Reijo Borman.

1873 - Tästä asti aikaa

Suomen vanhimpiin harrastajapuhallinorkestereihin lukeutuva Alavuden puhallinorkesteri juhli 2.4.2023 peräti 150-vuotista taivaltaan juhlakonsertilla Alavuden yläkoulun salissa. Konsertissa kapellimestarina toimi **Hannu Antila** ja solistina alavutelaislähtöinen **Pauli Hanhiniemi**, taustoja lauloi kansanlaulukkuoro Tiilat. Ohjelmisto koostui pääosin Hanhiniemen ja bändiensä tutuiksi tekemistään kappaleistaan: *Valehtelisin, jos väittäisin, Siipeen jos sain, Muutkin mokaa...*Idea Hanhiniemen lauluista tuli Kokkolan Yksipihlajan soittokunnan toteutuksesta. Kiitos Kokkolaan!

Juhlakonsertissa orkesterin riveissä soitti monia, jotka ovat jo muuttaneet paikkakunnalta, mutta halusivat tulla juhlistamaan orkesterin pitkää historiaa. Yhteisharjoitukset loivat tähtihetkiä, kun näki taas vanhoja tuttuja ja muutamat ammattimuusikoiksi siirtyneet soittajat toivat soittoon erityistä syvyyttä ja osaamista. Itse Hanhiniemen saapuminen suoraan kenraaliharjoitukseen ja hänen tyytyväisyyden tunteensa olivat osaltaan palkitsemassa vuosien valmistelutyötä. Yleisö mahtoi tulla paikalle jännityksestä, miten mahtamme soljuu Paulin tahdeissa.

Konsertti alkoi toki perinteisellä orkesterin juhلامarssilla: Juhani Ahtiluodon *Hurstimarssin loukon marssilla* ja päättyi soittokunnan perustajan, **Erkki Mäkisen** pojanpojanpojan, Jukka Kuoppamäen lauluun *Sininen ja valkoinen*. Juhlissa Suomen Puhallinorkesteriliiton myöntämät ansiomerkit (9 kappaletta) jakoivat Kuortaneen soittokunnasta **Auli** ja **Liisa Viitasaari**. Merkin saivat myös kaksi yli kuusikymmentä vuotta soittaneet baritonisti **Mikko Ylitalo** ja puheenjohtaja trumpettisti **Paavo Linna**.

Vuosikymmenten varrella kapellimestarit ovat luoneet puitteet toiminnan jatkumiselle. Lokakuussa 2022 edesmenneen dir.mus. **Reino Ylimäen** johtajakaudella toimivat A-, B- ja C-orkesterit sekä big band. Seuraavassa ote Reinon puheesta puhallinorkesterin 125-vuotisjuhlissa:

"Tulin nuorena musiikinopettajana vuonna 1960 Alavuden Yhteiskouluun, eikä mennyt kuin pari vuotta, kun minulta tultiin kysymään, ryhtyisinkö johtamaan silloista Alavuden Torvisoittokuntaa eli seitsikköä. Olin kuullut torvisoittokunnan soittavan nuorisoseuran näyttämöllä samana kesänä jossakin juhlissa. Ihailin silloin sitä mahtavaa torvimusiikkia ja niitä komeita valkolakkisia miehiä, jotka opettaja **Miettisen** johdolla siinä soittivat. En ollut koskaan tutustunut puhallinsoittimiin, koska koulutukseeni eivät sellaiset kuuluneet. Epäilin, mahtaako minusta olla sellaiseen tehtävään. Kovasti minulle siinä vakuuteltiin, että kyllä se siitä käyntiin lähtee, me olemme mukana neuvomassa ja tukemassa. Vastaukseni oli pienen miettimisen jälkeen myönteinen. Siitä alkoi noin 25 vuotta kestänyt urani orkesterin johdossa. Alkuun soiteltiin vanhan hyvän seitsikon kokoonpanolla viisi vuotta, soittajia oli keskimäärin kymmenen, kaikki olivat miehiä ja nuoria poikia, tytöt eivät todennäköisesti olleet mukaan uskaltaneet.

1873 - Tästä asti aikaa

Lokakuussa 1967 kutsuimme lehti-ilmoituksella 12–14-vuotiaita tyttöjä ja poikia kuulemaan asiaa puhallinorkesterista ja kokeilemaan, saavatko he ääntä soittamista lähtemään. Luvattiin limsatarjoilut väliajalla. Ja niin mukaan tuli ensimmäisenä iltana 40 nuorta ja innokasta soittajanalkua. Jaettiin jokaiselle soittajalle omat oppilaat ja aloitettiin määrätietoisesti heidän kouluttamisensa. Harjoitukset olivat käytännössä yksityis- tai ryhmätunteja, joilla harjoiteltiin opettajien soittimilla, koska soittimia ei ollut. Niitä päätettiin hankkia ja voi sanoa, että koko Alavus tuli apuun soittimien hankinnassa."

Vuosikymmenet ovat vieneet orkesterin historiaa eteenpäin ja nyt Hannu Antila on jo toiminut orkesterin johdossa 20 vuotta. Orkesteri on Lakeudenportin opiston opintoryhmä. Soittajia on ollut kymmenkunta, ja yhteistoiminta Soinin soittokunnan kanssa on ollut tiivistä, myös Kuortaneen soittokunnasta on tullut avustajia eri tilaisuuksiin. Hannu Antilan johdolla on tehty rohkeita avauksia moneen suuntaan. Hän on täydentänyt soittoa koskettimilla tai trumpetilla ja taituroinut kokoonpanolle sopivat sovitukset ja sävellykset. Vuonna 2014 orkesteri ja kansanlaulukuo Tiilat toteuttivat opinto- ja konserttimatkan Belgiaan. Orkesterin huilisti, belgialaissyntyinen **Ingrid Geeraerts** ja Belgiassa asuva setänsä järjestivät tämän mahdollisuuden. Jokavuotisia orkesterin soittokeikkoja ovat olleet markkina- ja itsenäisyyspäivän tilaisuudet, muut paikkakunnan juhlat, kirkko- ja ostoskeskusesiintymiset.

Tähän asti on saatu soittaa, ja tuntui, että monisatapainen konserttiyleisö toivotti orkesterille vielä runsaasti uusia vuosikymmeniä!

Teksti: Mari Järvinen, APO:n sihteeri

Kuvat: Sampo Jokinen ja Markus Kurikka

Hurstipotuumen loukon marssi säv. Juhani Ahtiluoto, sov. Antti Vainio
Tästä asti aikaa säv. Timo Kivikangas & Sakari Pesola,
san. Pauli Hanhiniemi, sov. orkesterille ja kuorolle Hannu Petteri Antila
Lautalla säv. & san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Hiekkalaulu säv. & san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Rauhan puolesta säv. Hannu Antila
The Final Countdown säv. Joey Tempest/ Rolf Larsson, sov. John Glenesk Mortimer
Asserin kapakkaan säv. Sakari Pesola, san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Äiti pojastaan pappia toivoi säv. Timo Löyvä & Sakari Pesola, san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Siipeen jos sain säv. & san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Suru teki lähtöään säv. Jonas Olsson & Aku Rannila, san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Pitkä sarka säv. Antti Paalanen & Pauli Hanhiniemi, san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Muutkin mokaa säv. Jonas Olsson & Aku Rannila, san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Valehtelin jos väittäisin säv. & san. Pauli Hanhiniemi, sov. HPA
Vlaanderen mijn land trad. Belgia, sov. Frans Van Dijk

MUZIEKFEESTEN JOH

Belgiassa puhallinmusiikki on osa arjen elämää

Belgiassa puhallinorkestereita löytyy joka kylästä – puhallinmusiikki on vahvasti läsnä ihmisten arjessa. Haastattelin belgialaisesta puhallinorkesterikulttuurista musiikin tohtori **Anne Piirasta**, joka on työskennellyt pitkään klarinetistina ja kapellimestarina Belgiassa.

Anne Piirainen – maailmankansalainen

Anne Piiraisen isä oli suomalainen ja äiti saksalainen. Anne syntyi Suomessa, mutta asui lapsuutensa Länsi-Saksassa. Ylioppilaskirjoitusten jälkeen hän lähti opiskelemaan klarinetinsoittoa Moskovaan Tšaikovski-konservatorioon. Moskovasta matka jatkui Hollantiin Rotterdamin konservatorion kautta Belgiaan Antwerpenin konservatorioon, jonne hän jäi myös töihin. Anne työskenteli klarinetin ja kamarimusiikin lehtorina, keikkaili klarinetistina belgialaisissa ooppera- ja sinfoniaorkestereissa sekä ammattipuhallinorkestereissa. Hän johti ja koulutti 40 soittajan klarinettikuoroja sekä puhallinorkestereita. Vuonna 2015 hän muutti Suomeen tekemään jatko-opintoja. Hän valmistui Taideyliopiston Sibelius-Akatemiasta musiikin tohtoriksi vuonna 2021 aiheenaan vähemmän tunnettu klarinettiohjelmisto entisen Neuvostoliiton alueelta. Painopisteenä oli Stalinin diktatuuriin alla vaiennettujen juutalaissäveltäjien klarinettituotantoa.

Belgiassa puhallinmusiikki on osa elämää

Belgiassa on erittäin vilkas puhallinorkesterikulttuuri. Pienestäkin kylästä löytyy vähintään yksi puhallinorkesteri. Puhallinmusiikki on vahvasti ihmisten elämässä läsnä. Orkesterit esiintyvät kylien ja kaupunkien juhlissa, joten ihmiset kuulevat lapsesta saakka puhallinmusiikkia. Isoimmat orkesterit ovat 100 soittajan kokoonpanoja. Maasta löytyy myös pitkät perinteet fanfaari- ja brass bändeihin sekä perkussio-ensembleen. Ohessa linkki Belgian puhallinorkesteriliiton sivuille <https://www.vlamo.be>.

Musiikkiopinnot Belgiassa

Musiikkiopintoihin ei ole pääsykokeita, ja ne aloitetaan yleensä samaan aikaan kuin koulu eli kuusivuotiaana. Soitinvalmennus (muskari) pohjautuu ensimmäisenä vuotena leikkiin ja laulamiseen, toisena vuonna aletaan tutustua soittimiin. Kolmasluokkalaisena eli 8-vuotiaana aloitetaan varsinaiset instrumenttiopinnot. Opetus tapahtuu kolmen soittajan ryhmässä ja opetusta saa tunnin viikossa eli yhdessä soittaminen ja oppiminen on luontevaa ihan alusta alkaen. Soittotunnin lisäksi on kaksi tuntia musiikin hahmottamistaitoja, jotka sisältävät yhteislaulua, teoriaa, säveltapailua ja improvisaatioharjoituksia. Orkesteri alkaa virallisena opintona vasta muutama vuosi myöhemmin eli noin 12-vuotiaana, mutta useassa paikassa järjestetään myös alkeisorkestereita.

Vanhemmilla on tärkeä rooli orkestereiden varainhankinnassa ja kaikissa käytännön toiminnoissa. Musiikkiharrastus on Belgiassa edullista, musiikkiopiston vuosimaksu on lapsille korkeintaan 100 euroa ja yhdistyksissä vain keskimäärin 30 euroa. Valtio, kunta ja yritykset tukevat vahvasti puhallinorkestereiden toimintaa.

Musiikkiopistoissa opiskelee paljon myös aikuisopiskelijoita eli oman osaamisen kehittäminen voi jatkua eri elinvaiheissakin. Musiikkiopistojen lisäksi monet puhallinorkesterit kouluttavat itse soittajiaan.

Belgiassa puhallinmusiikki on osa arjen elämää

Puhallinorkesterit

Aikuispuhallinorkesterit ovat kaiken toiminnan perusta. Niitä on maassa valtavasti. Soittajat siirtyvät nuorisobändeistä aikuisversioihin. Myös jokaisessa konservatoriossa on ammattiopiskelijoilla omat puhallinorkesterinsa.

Puhallinorkesteritraditio on vahva, soittamista arvostetaan ja siitä ollaan ylpeitä. Harjoitukset ovat yleensä kerran viikossa ja niiden jälkeen jäädään yleensä juttelemaan ja nautitaan pari olutta. Orkesterissa käynti on ennen kaikkea sosiaalinen tapahtuma. Tästä esimerkkinä Anne kertoi, kuinka eräs 90-vuotias leski kävi joka ilta eri orkesterin harjoituksissa.

Orkesterit esiintyvät erilaisissa kyläjuhlissa, veteraanien muistopäivänä kirkossa, orkesteriyhdistyksen varainhankinnassa olut/ruokajuhlissa, orkesterin vuosikonserteissa jne. Orkestereilla on usein omat tilat esimerkiksi kahviloiden takatilassa, missä pidetään harjoitukset sekä pienempiä konserteja. Vuosikonsertit pidetään kaupungin tai kuntien saleissa, konserttisalissa tai kirkkoissa. Kesällä konserteja pidetään luonnollisesti puistossa.

Valinnanvaraa orkestereissa riittää! Soittaja voi valita orkesterin oman taitotason mukaan, haluaako haastetta vai rennompaa meininkiä. Ohessa linkki <https://www.harmonieschelle.be/www/archief/video> Royal Wind Band Schellen sivuille, jonka klarinettiryhmä koostuu lähes täysin Annen oppilaista.

Orkesterit osallistuvat säännöllisesti kilpailuihin, joita järjestetään lukuisia sekä alueellisia että valtakunnallisia. Kilpailut toimivat soittajille hyvänä motivaattorina ja myös valtionavustus edellyttää niihin osallistumista. Tunnetuin ja suurin puhallinorkesterikilpailu järjestetään joka neljäsvuosi Hollannissa Kerkradessa <https://wmc.nl/en/organization/about-wmc>.

Kapellimestarikoulutusta ja tilaussävellyksiä

Pelkästään flaaminkielisellä alueella on nykyään kaksikymmentä musiikkiopistoa, jossa voi opiskella musiikin harrastajana kapellimestariopintoja. Niillä saa valmiudet alkeis-, nuoriso- ja aikuisorkestereiden toimintaan. Parhaimpien harrastajaorkestereiden kapellimestarit ovat ammattikapellimestareita, jotka ovat tehneet kapellimestariopintonsa konservatorioissa. Kapellimestarit nauttivat Belgiassa arvostusta ja saavat tuntevan korvauksen työstään.

Belgiassa puhallinorkestereilla on tapana tilata ja kantaesittää paljon uutta musiikkia. On tavallista, että yhdistykset ja kunnat tilaavat uusia sävellyksiä vuosijuhlina ja juhlakonserteihin. Sävellyksiä tilataan tyypillisesti myös eläkkeelle jäämislahjaksi tai kunnianosoituksena merkkipäivän muistolle. Belgiasta tuleekin useita kansainvälisesti tunnettuja säveltäjiä: Jan van der Roost, Bert Appermont, Bart Piqueur, Tom Gontier, Frank Bernaerts, Sven van Calster...

Vuonna 1832 perustettu belgialainen Groot Harmonieorkest van de Belgische Gidsen (76 soittajaa) kuuluu maailman parhaisiin puhallinorkestereihin. Orkesteri on tehnyt lukuisia äänitteitä ja se on innoittanut säveltäjiä tekemään uutta sinfonista puhallinmusiikkia. Ohessa linkki Belgian sotilasorkesterikuntien sivuille <https://www.royalbands.mil.be/nl/koninklijke-muziekkapel-van-de-gidsen>.

Tohtoriopinnot

Anne Piirainen valmistui musiikin tohtoriksi vuonna 2021 aiheenaan klarinettiohjelmisto entisen Neuvostoliiton alueelta. Ohessa linkki Annen tutkimukseen sekä ohjelmistoluetteloon, joka sisältää lähes 600 teosta <https://sites.uniarts.fi/web/clarinet-music/database> ja linkki soittonäytteisiin Annen tohtorikonserteista <https://sites.uniarts.fi/web/clarinet-music/prokofiev-overture>.

Kesällä ilmestyy Annen CD-levy "Dreams And Dances - Chamber Music for Clarinet by the Krein Family: Alexander, Grigory and Yulian" brittiläisellä Toccata-levy-yhtiöllä (TOCN0019) <https://toccataclassics.com>.

Teksti: Sami Ruusuvuori
Kuva: Timo Dufour

Keskipohjalainen Rapsodia kovissa kansissa

Vuonna 1943 Toholammilla syntynyt **Osmo Jämsä** on puhallinmusiikkipiireissä legendaarinen hahmo. Trumpetistina Toholammin Soittokunnassa vuonna 1957 aloittanut musiikin monitoimimies on laittanut nyt uransa koviin kansiin jälkipolville opiksi ja malliksi.

En tässä lähde nyt analysoimaan kirjan sisältöä yksityiskohtaisesti, toteampahan vain, että juuri Jämsän kaltaiset hurmahenget ovat kautta aikain saaneet aikaan puhallinhistoriaan ikuisiksi ajoiksi jääviä saavutuksia. Monipuolinen koulutus (kansakoulunopettaja Raahen seminaarista 1966, musiikinopettaja ja kanttori-urkuri ja trumpetisti Sibelius-Akatemiasta 1971) – etenkin kun ottaa ajankohdan huomioon – loi pohjan nostaa pienen Toholammin Suomenmaan ja maailmankartalle.

Soittokunnan/puhallinorkesterin ulkomaanmatkat (Länsi-Saksa, DDR, Viro, Latvia, Venäjä) ja kilpailumenestykset (A-sarjan SM 1990) puhuvat puolestaan. Tulipa sujuvasta ja maukkaita yksityiskohtia vilisevästä tekstistä vastaan myös kilpailu, josta en omalla 50 vuotta kestäneellä torveilu-urallani ole ikinä kuullutkaan: Puhallinorkesterien Pohjoismaiset mestaruuskilpailut Turussa 1986.

Toholampilaisten puhaltajien tarinaa seurattaessa kohdataan myös kunnallispoliittista ymmärtämättömyyttä, kuten Koulusoittokunnan lakkautusuhka 1984 ja konservatorion toimipisteen määrärahattomuus 2013. Lukekaapa jännitystarina opuksesta! Ei ollut pelkkää vispaamista Osmonkaan ura.

Teksti olisi ollut hieman helpollukuisempaa, jos ohjelmistoon kautta aikain kuuluneitten teosten nimet olisi painettu kursiivilla ja puhallinhenkilöt lihavoituna. Tämä puute toisaalta petraantuu liitteessä 2, jossa on poimintoja orkesterin ohjelmistosta vuosina 1972–2012. Liite 3 on todellinen makupala, sillä siinä on lueteltu Toholammin Puhallinorkesterista vuosina 1972–2012 ammattimuusikoiksi päätyneet 35 soittajaa, ml. SPOL:n nykyinen puheenjohtaja!

Keskipohjalainen Rapsodia etenee nelijakoisesti: osansa saavat Toholammin Soittokunta, koulusoittokunta/puhallinorkesteri, Toholammin Seurakunnan kuorot ja vielä maestron henkilöhistoria.

Keskipohjalainen Rapsodia
Ilmestynyt 10.10.2022.
Kirjoittaja: Osmo Jämsä
Taitto ja kuvankäsittely: Antti Tapola
Ulkoasu: Kovakantinen, sidottu.
Kuvitettu.
Kustantaja: ADecrea Oy, 2022

Toholammin Koulusoittokunta 1987. Kuva: Esko Polso

Osmo Jämsän työura:

Toholammin kanttori 1971–81 ja 1990–2007, Toholammin yläasteen, lukion, kansalaisopiston ja Keski-Pohjanmaan konservatorion yhteinen musiikinopettaja 1981–90. Kanttoriaikana tuntiopetusta kouluilla, kansalaisopistossa ja konservatoriossa (vaskisoittimet ja teoreettiset aineet). Konservatorion Toholammin toimipisteen johtaja vuoteen 2007.

Toholammin Puhallinorkesteri (aikaisemmin Koulusoittokunta): orkesterin perustaja 1972 ja johtaja vuoteen 2012. Seitsemän esiintymismatkaa ulkomaille. Kuusi äänitettä pääasiassa yhdessä paikkakunnan kuorojen kanssa. Mm. SULASOL-orkesterikilpailun voitto 1987 ja A-sarjan Suomen mestaruus 1990. Orkesterin riveistä on lähtenyt 35 ammattimuusikkoa.

Arvonimet ja tunnustuksia:

Director cantus ja Director musices, Suomen kanttori-urkuriunionin vuoden kanttori 2005, Suomen Puhallinorkesteriliiton vuoden pinna 2006, Keski-Pohjanmaan kulttuurirahaston kulttuuripalkinto 2006, Kanttorin erityisansiomerkki 2007, Pohjanmaan taidetoimikunnan taidepalkinto 2012.

Teksti ja puhallinpäiväkuva: Jukka Viitasaari

Teos on saatavilla ADecrea oy:n nettikaupasta: <https://adecrea.fi/product/99/keskipohjalainen-rapsodia>

Trumpetistin käsikirja Tero Lindberg & Aki Välimäki

Turun puhallinpäivien satoa:
Trumpetistin käsikirjan esittely
18.3.2023 klo 12.15–13.30 Sigyn-sali

Kun Suomen Puhallinorkesteriliiton hallituksen kanssa keskustelimme siitä, kuka tekisi jutun trumpetistin käsikirjan esittelytilaisuudesta lehteemme, ilmoittauduin välittömästi. Menin innokkaana seuraamaan trumpetistin käsikirjan esittelyä Sigyn-saliin. Olin tutustunut jo monta vuotta sitten **Aki Välimäen** opetukseen poikani **Mikon** trumpetinsoiton harrastuksen kautta. Kävimme nääs perheenä useammankin viikonlopun Tampereella Välimäkien kotona soittotunneilla Akin trumpettiluolassa. Olimme vaimoni **Minnan** kanssa erittäin tervetulleita seuraamaan Akin opetusta ja istuimmekin vuoroin katsomassa ja kuuntelemaan mestarin työskentelyä lapsemme kanssa, samalla myös itse oppien.

Akin pedagogiset sekä trumpetinsoittotaidot tekivät perheeseemme erittäin suuren vaikutuksen. Mikon trumpetinsoitto kehittyi kohisten aivan uusiin ulottuvuuksiin Akin metodien avulla. Rimmiä käytettiin ahkerasti ja huulia päristeltiin paljon – tunnit venyivät usein todella pitkiksi, välillä käytiin nauttimassa **Virpin** keittämät kahvit tai Virpin kokkaamat lounaat ja sitten taas jatkettiin siihen saakka, kunnes Akin oli pakko lähteä töihin. Mutta Mikko 10 v. jaksoi hyvin, koska Akin opetus oli innostavaa ja tulosta tuottavaa antaen Mikolle ikuisen rakkauden ja taidon trumpetinsoittoon.

Valitettavasti matka Kuhmosta Tampereelle on kovin pitkä, ja pianonsoitto vei voiton Mikon pääinstrumenttina –mutta yhä vielä Mikko kaivaa silloin tällöin torven kotelosta ja soittelee omaksi ilokseen sekä pyydettyäessä lähtee myös trumpetin kanssa keikoille

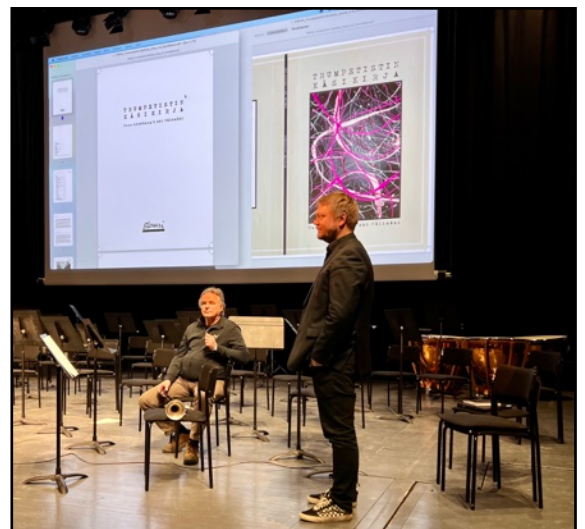
lyhyelläkin varoitusajalla. Tällöin rimmi kaivetaan esiin ja päristely alkaa eikä aikaakaan, kun soittokunto on lähes entisellään: torvi soi kovaa ja korkealta ja soittoasento näyttää siltä, että soitetaan trumpetia – ei klarinettia kuten mestari Aki usein muisti huomauttaa. Tästä kaikesta ikuinen ja lämmin kiitos Akille ja tietysti myös Akin vaimolle Virpille, joka meidät ruokki ja kahvitti, vaikka kohteliaasti yritimme estellä. Voin Akin menetit tuntien erittäin lämpimästi suositella *Trumpetistin käsikirjaa* omakohtaisen kokemuksen perusteella kaikille.

Trumpetistin käsikirjan esittely alkoi sillä, että molemmat mestarit **Tero Lindberg** ja Aki Välimäki olivat lavalla, heijastivat valittuja kohtia uudesta kirjastaan valkokankaalle ja päristelivät huulia samalla leppoisasti keskustellen ja yleisöä mukaan keskusteluun haastaen. Tässä alla ranskalaisin viivoin joitakin poimintoja esittelystä.

- Huuli värähtelee – älä prässää
- Huuliotteen harjoittelussa rimmin käyttö on suositeltavaa, vaikka se ei välttämättä sovi kaikille
- Älä riko toimivaa mopoa
- Ilman käytön pitää olla balanssissa – ei voimaa mutta rentoutta varsinkin keskirekisterissä
- Torvi on vahvistin – huulet ja ilma tuottavat äänen
- Tutki itseäsi
- Kielityksiä: kielitys kitalakeen, kielen kärki alahampaisiin varsinkin ylä-äänissä, Dorsal tunging...
- Muokkaa suuonteloa viheltämällä ja eri vokaalein
- Kieli ohjaa ilmaa huuliin, joiden on värähdeltävä
- Kannattaa katsoa kirjan lopussa olevat QR-koodi linkit, joita on useita
- Trumpetinsoitto ei ole vain tekniikkaa - muista soittaa musiikkia!
- Harjoituksia ei tarvitse soittaa järjestyksessä – poimi itsellesi sopivat
- Kirja toimii soveltaen myös muissa puhaltimissa, kuten esimerkiksi saksofonissa
- Tero Lindberg: "Kirja antaa tekniset valmiudet soittaa trumpetia niin kuin itse haluaa".

Trumpetistin käsikirja auttaa harrastajia ja ammattilaisia rakentamaan polun kohti laajempaa rekisteriä ja parempaa soundia. Uusi teos trimmaa myös hengitystekniikkaa sekä sormien ja kielen tarkkuutta ja nopeutta. *Trumpetistin käsikirja* tulee olemaan merkittävä kulmakivi suomalaisen trumpetinsoiton kehittämisessä.

Teksti ja kuva: Arrigo Christian Blom

Tero Lindberg ja Aki Välimäki Turuus´
(*Aki ja Tero, boomerit!*)

*Kirjaa saa hyvin varustelluista kirja- ja nuottikaupoista muun muassa Soitin Laineelta ja Ostinatosta.
Kirjaa voi tilata myös suoraan [Blosari.com](https://blosari.com) -nettikaupasta.*

Kuhmon XXVI Kevätpuhallus järjestettiin kolmen vuoden tauon jälkeen

Kevätpuhallustapahtuman suurinta antia on yhdessä soittamisen riemu sekä uusien ystävien saaminen.

Kuhmon XXVI Kevätpuhallus palasi kevään tapahtumakalenteriin kolmen vuoden tauon jälkeen. Tänä vuonna soittajia koulutusviikonloppuun saatiin Kuhmossa toimivien puhallinorkestereiden lisäksi Kuhmon musiikkiopiston Sotkamon toimipisteeltä ja avustajia Kajaanista sekä Raahesta ja Limingasta. Kuhmon Kevätpuhallus -tapahtuma perustettiin vuonna 1993 siksi, että lapset ja nuoret saavat kokemuksia suuressa orkesterissa soittamisesta.

Pienessä kaupungissa viikoittain harjoittelevassa Kuhmon Puhallinorkesterissa on yleensä noin 15–20 soittajaa ja Tornadossa alle 10. Kevätpuhallus-tapahtumassa edistyneempien soittajien Föhn-orkesterissa soittajia oli 31 ja aloittelijoiden Ahava-orkesterissa 18. Kun soittajat yhdistyivät suureksi Kevätpuhallus-orkesteriksi, oli soittajia liki 50.

Orkestereiden kouluttajina toimivat tänä vuonna **Asseri Väisänen**, joka on tamperelaisen Puhallinorkesteri Akateeminen Henkäys (PAH) perustaja ja kapellimestari sekä **Veera Karhu** Rovaniemeltä Lapin sotilassoittokunnan riveistä. Kevätpuhalluksen ohjelmisto koostui monipuolisesti menevästä puhallinorkesterimusiikista.

Päätöskonsertissa kuultiin pääasiassa suomalaisten säveltäjien, kuten Janne Ikosen ja Ilari Hylkilän, teoksia. Myös legendaarinen Osterlingin *Bandology* esitettiin konsertissa. Kuhmon XXVI Kevätpuhalluksen päätöskonsertin viimeinen kappale oli Antti Nissilän sovitus suositusta *Vauhti kiihtyy* -kappaleesta. Kappaleen aikana Lentua-salin katosta tippui yllättäen yli sata ilmapalloa soittajien päälle, mutta soitto ei katkennut hetkeksikään!

Teksti: Tiina Huotari
Kuva: Minna Blom

Lieksan Vaskiviikko viettää tuuban teemavuotta

Lieksan Vaskiviikko järjestetään tulevana kesänä 21.–28. heinäkuuta teemalla "lohdun ja toivon vasket". Festivaali sisältää ilmaisia ja maksullisia konsertteja, pihasoittoja ja oppilaskonsertteja. Vaskisoitinten koulutusta järjestetään perusopetus-, mestari- ja yhtyekursseilla. Lieksan Vaskiviikon kansainvälinen tuubakilpailu järjestetään neljättä kertaa.

– Vaskiviikon ohjelmisto tuo monin tavoin esiin muusikkojen halun tuoda helpotusta ja iloa ihmisten mieliin näinä kohtalokkaina maailman aikoina, luonnehtii taiteellinen johtaja **Jouko Harjanne**.

Yhdysvaltalainen vaskiyhtye Seraph Brass saapuu Lieksaan viiden vuoden tauon jälkeen. Yhdysvalloista saapuu myös tuubamestari **Chris Olka**, joka esiintyy *Tähtiresitaalissa* yhdessä italialaisen trumpettimestarin **Marco Pierobonin** kanssa.

Italialainen pasuunamestari ja itävaltalainen pianisti **Constanze Hochwartner** julkistavat ensimmäisessä konsertissaan uuden levynsä. Toisen konsertin teemana on *Songs of Comfort* – lohdun laulut.

LIEKSA BRASS WEEK VASKIVIIKKO 21.–28.7.2023

Brittiläinen A4 Brass Quartet palaa niin ikään Lieksaan muutaman vuoden tauon jälkeen. Ohjelmassa on kolme konserttia, joista yksi on lapsille teemalla *Maailman ympäri A4 Brass Quartetin kanssa*. Viihteellisiä lattariytmejä otsikolla *La Salsa!* tarjoilee Suomen Puhallinsinfonikot kapellimestareinaan **Marjo Riihimäki** ja **Anna-Leena Lumme**. Jouko Harjanne ja **Outi Nissi** esittävät suomalaisen sielunmaiseman sävelinä Lieksan kirkossa.

Toivekonsertteja on kaksi. Ensimmäisessä esitetään yleisön eniten toivomia virsiä ja hymnejä. *Tangoa Turriagon tapaan* -toivekonsertti on omistettu suomalaisille ja argentiinalaisille tangoille, jotka on sovittanut konsertin pianisti **Tuomas Turriago**. Ohjelmassa on myös perinteiset *Mestarien ilta* ja *Kynttiläkonsertti*.

Esiintyjiä ovat jo mainittujen lisäksi mm. vaskiviikon norjalainen käyrätorvimestari **Inger Besserudhagen**, pasunisti **Anna-Maija Laiho-Ihekweazu**, trumpettisti **Miikka Saarinen**, käyrätorvisti **Jaakko Välimäki**, tuubisti **Miika Jämsä** ja pasunisti **Teemu Salmi**, jotka myös opettavat vaskiviikon korkeatasoisilla kursseilla.

Vuoden teemasoittimena on tuuba. Tuubisteja soittimeen tulee Lieksaan iso joukko eri puolilta maailmaa. Kansainvälisen tuubakilpailun tuomaristossa on yhdysvaltalainen Chris Olka (pj.), saksalainen **Dirk Hirthe**, sveitsiläinen **Nicolas Indermühle** sekä suomalaiset **Harri Miettunen** ja **Jukka Myllys**.

Lieksan Vaskiviikolla on vuosien varrella kantaesitetty jo reilusti yli 100 uutta sävellystä. Tulevana kesänä kantaesitetään **Lauri Porran** konsertto tuuballe ja sinfoniselle puhallinorkesterille.

– Tapasin Laurin Classical:NEXT -messuilla Rotterdamissa keväällä 2019. Lauri tarjoutui säveltämään jotain Lieksan Vaskiviikkoa varten. Sitten tuli pandemia, ja koska emme voineet järjestää vaskiviikkoa, sijoitimme sävellystilauksiin. Yhtenä tuloksena on Lauri Porran tuubakonsertto, jota sen tuleva kantaesittäjä Harri Miettunen kehuu mitä parhaimmaksi esitettäväksi musiikiksi, kertoo festivaalijohtaja **Anu Laakkonen**.

Vaskiviikolla kuullaan myös Porran bassonsoittoa *Tuubajatkot Lauri Porran kanssa* -konsertissa.

Toinen tilaussävellyys on äskettäin äkillisesti menehtyneen **Petri Keskitalon** teos *The Tunnel at the End of the Light*, jota tuubakilpailijat esittävät kilpailun alkuerässä.

– Petri oli uuden suomalaisen tuubistisukupolven suunnannäyttäjä ja kouluttaja. Teoksensa kautta hän on läsnä vaskiviikolla, vaikka kilpailun tuomaristossa hänen tuolinsa jääkin nyt tyhjäksi, sanoo Jouko Harjanne.

Teksti: Anu Laakkonen

Yhteistyön alku

Kurikan Soittokunta valloitti valkokankaat ensimmäisessä striimatussa konsertissaan *Movietime* äitienpäivänä 2021. Tuossa konsertissa huomattiin, että konsertti pystytään toteuttamaan myöskin virtuaalisesti, liikkuvaa kuvaa ja musiikkia yhdistellen. Tästä konsertista jäi myöskin ajatus, että puhallinmusiikki voi olla mitä vain, ja se voidaan toteuttaa laadukkaasti myös virtuaalisena. Qrikka eSportsin **Lauri Mäntykoski** oli omalta osaltaan toteuttamassa tuota *Movietime*-nimistä konserttia.

Laurilla oli jo pitkään ollut mielessä saada pelimusiikkikonsertti toteutettua. Sopivaa yhteistyökumppania oli aluksi vaikeaa löytää. *Movietime*-konsertin monipuolisuus ja laadukas toteutus kuitenkin vakuuttivat, ja Lauri päätti ottaa yhteyttä **Niilo Rinta-Harriin**.

Pelimusiikki oli Niilolle tässä vaiheessa käytännössä täysin tuntematon käsite, ja mielikuvat siitä olivat vahvasti Commodore 64 -ajassa. Puhelu oli kuitenkin äärimmäisen mielenkiintoinen ja hedelmällinen, joten yhteistyö ja suunnittelu aloitettiin asteittain. Dialogi oli alusta asti innostunutta. Lauri oli mukana toteuttamassa toista striimattua konserttiamme *Suomi Sävelin*, missä soitettiin kotimaisten säveltäjien tuoreita puhallinmusiikkiteoksia. Lauri toimi konsertin striimauksen käsikirjoittajana, ohjaajana ja teknisenä toteuttajana. Konsertti toteutettiin yhteistyönä Kurikan kulttuuritoimen kanssa ja se lähetettiin suorana Kurikan kaupungin ylläpitämällä KurikkaLive Youtube-kanavalla. Tämän konsertin jälkeen alkoi yhteinen suunnittelu.

Idea pelimusiikkitapahtumasta

Suomessa ja varsinkin Etelä-Pohjanmaalla on nähty hyvin vähän pelien äänimaailmaan liittyviä tapahtumia, ja peliharrastajilta kuului toive moisesta. Elektronisen pelaamisen ympärille perustettu yhdistys Qrikka eSports halusi yhdistyksenä tuoda visuaalisestikin vaikuttavan kokonaisuuden, jossa pelaaminen todella tuntuu olevan läsnä. Teimme selvitystyötä, mistä tämänkaltaisen tapahtuma voitaisiin tilata. Qrikka eSports katsoi liian kauas nähdäkseen lähelle, sillä kumppani projektiin löytyikin läheltä. Pandemian aikana yhteys Kurikan Soittokunnan ja Qrikka eSportsin luotiin. Konsertin ajoitusta alettiin miettiä. Lopullisen sinetin konsertin ajankohdalle saatiin, kun viimeisetkin kokoontumisrajoitukset purettiin keväällä 2022. Konsertin ajankohdaksi valittiin isänpäivän aatto. Alusta asti ajatuksena oli, että tapahtumasta tehdään matalan kynnyksen visuaalinen tapahtuma, joka soveltuu kaikenikäisille.

Kohti toteutusta

Tapahtuman suunnittelu ja järjestäminen aloitettiin käytännössä katsoen tyhjältä pöydältä. Kyseisen kaltaista tapahtumaa ei kumpikaan yhdistys ollut aiemmin järjestänyt. Paikaksi valittiin Kurikan kampus, joka oli jo aiemmissa tapahtumissa todettu toimivaksi konserttipaikaksi. Paljon oli tehtävää. Aluksi täytyi löytää peli sekä niiden kappaleet, jotka soveltuvat kokonaisuuteen. Soittokunnan tehtävänä oli tutkia valitut teokset ja toteuttaa niihin kokoonpanolle soveltuvat sovitukset. Sovituksista vastasi luottosovittaja **Tobias Udd**, joka on tehnyt useita onnistuneita sovituksia aiemminkin. Sovituksia tuli pikkuhiljaa ja niitä alettiin harjoitella keväällä 2022. Kurikan Soittokunta sai uuden osaavan kapellimestarin syksyllä 2022, kun **Pekka Väättäinen** aloitti työn. Pekalle suuri kiitos antaumuksesta ja heittäytymisestä laajaan ja vaikeaan projektiin heti alussa. Kaikki soittokuntalaiset ansaitsevat myös kiitoksen. Osa-alue oli kaikille täysin uusi, mutta se saatiin toteutettua hienosti! Lisäksi valtava kiitos Jalasjärven Soittokunnalle, josta Kurikan Soittokunta sai lainaksi lyömäsoittimia ja niille taitavat soittajat.

Qrikka eSportsin ja Kurikan Soittokunnan yhteisponnistus, Game On! -pelimusiikkitapahtuma

Syksyä 2022 kohti mentäessä saimme Qrikka eSportin videoeditoijille (Lauri Mäntykoski, **Timo Nevala ja Eetu Lehtonen**) soittokunnan harjoituksista nauhoitteita, joiden pohjalta alettiin luoda visuaalista toteutusta. Haluttiin tuoda soittajien taakse screenille pelikuvaa peleistä, joiden kappaleet olivat esitettävänä. Pelikuvan elävöittäminen kappaleisiin sopivaksi vaati myös valtavasti aikaa, mutta editointi saatiin kuin saatiinkin ajoissa valmiiksi. Lisäksi äänimaisemasta haluttiin tuntuva ja sykehdyttävä. Äänimaailman konsertissa loi soittokunnan luottomiksaaja **Kristian Huovinen**.

Game ON!

Lopulta oli tapahtumapäivän vuoro. Lippuja oli mennyt sopivasti kaupan, toki enemmänkin olisi saliin väkeä mahtunut. Esitettävät kappaleet oli jaettu kahteen osaan pelien historian sekä pelityypin mukaisesti, ja pelien taustoja kertoivat tapahtuman juontanut Lauri Mäntykoski (Qrikka eSports ry puheenjohtaja) sekä Niilo Rinta-Harri (Kurikan Soittokunta ry puheenjohtaja). Pelejä oli siis mukana laidasta laitaan aina tetrimestä uudempiin peleihin, kuten Assasin Creed. Tapahtuma haluttiin toteuttaa monipuolisena koko perheen tapahtumana. Konsertin lisäksi oli mahdollista päästä pelaamaan monenkirjavalla konsolipeliarsenaalilla. Kokeiltavina oli muokattuja Commodore 64 -laitteita ja muita menneiden vuosikymmenien pelikoneita.

Ajatuksia tapahtuman jälkeen

Projekti oli haastava, ja sen toteutusta kohti mentiin yhdessä hyvällä meiningillä. Se oli jotakin, mitä ”meidän perällä” ei oltu nähty ja kuultu. On mahtava todeta, että teimme jotain ainutlaatuista! Palaute tapahtuman jälkeen on ollut pelkkiä kehuja, ja se tuo mahtavasti lisää energiaa tuleviin koitoksiin molemmille yhdistyksille. Viimeisimpänä kehuna saimme Kurikan kaupungin vapaa-aikalautakunnan palkitsemistilaisuudessa ”Vuoden kulttuuriyhteistyö” palkinnon. Se on osoitus yhteistyöstä, jossa molemmat osapuolet kantoivat kortensa kekoon tehden toisistaan pykälän parempia. Täytyy myös kiittää tapahtuman tukijoita, ilman tukea tämä ei olisi ollut mahdollista. Tuen tarve varsinkin näin pandemian jälkeen korostuu, kun ihmiset eivät vielä ole lähteneet tapahtumiin vanhaan tapaan.

Kurikan kaupunki oli omalta osaltaan mukana toteuttamassa tapahtumaa. Tapahtuman parhaita paloja on nähtävissä KurikkaLive youtube-kanavalla. Kanavalla löytyy myös muita Kurikan Soittokunnan konserteja.

Kuva Kurikan kaupungin vapaa-aikalautakunnan palkitsemistilaisuudesta. Palkinto vuoden kulttuuriyhteistyöstä. Kuvassa vasemmalta Kurikan Soittokunnan kapellimestari Pekka Väättäinen, Kurikan Soittokunnan puheenjohtaja Niilo Rinta-Harri, Qrikka eSportsin puheenjohtaja Lauri Mäntykoski, Kurikan Soittokunnan varapuheenjohtaja Joni Iso-Koivisto ja Qrikka eSportsin aktiivi Timo Nevala. Kuvaaja: Sari Ratavaara.

Trad: **Tetris Theme** (Arr: Tobias Udd)

Koji Kondo: **The Legend of Zelda** (Arr: H. Wakai, T. Hama, M. Kataoka, Y. Iwata)
M. Matusmae, T. Tateishi, H. Fujita, Y. Fujita, and M. Fujii: **Mega Man Suite** (Arr: A. Hedlund A. Soto)

J. Masuda: **Pokémon Medley** for concert Band (Arr: A. Soto, C. Leclerc)

J. Mancell: **Crash Bandicoot** (Arr: T. Udd)

A. Pulkkinen: **Angry Birds** - Main Theme (Arr: I. Itzhak)

H. Gregson-Williams: **Metal Gear Solid** - main theme (Arr: Londoneye330)

Ericsson: **Battlefield 1942** (Arr: Tobias Udd)

R. Brower, J. Hayes: **Suite from World of Warcraft** (Arr: D. E. Wagner)

L. Balfe: **Assasin's Creed 3** (Arr: T. Udd)

M. O'Donnell, M. Salvatori: **Halo Theme** (Arr: R. Sheldon)

Zur: **Crysis** (Arr: A. Name, L. Guess)

B. Taylor: **Call of Duty: Modern Warfare 3** (Arr: T. Udd)

J. Soule: **The Elder Scrolls 5: Skyrim** (Arr: J. Valta)

H. Gregson - Williams: **Metal Gear Solid 3 - Snake Eater** (Arr: T. Udd)

Teksti: Niilo Rinta-Harri (Kurikan Soittokunnan puheenjohtaja) ja Lauri Mäntykoski (Qrikka eSports puheenjohtaja)

SPOL:n uusi jäsen esittäytyy: Riihimäen musiikkiopiston puhallinorkesterit

Kuvassa Ekabändi ja Eteläisen koulun 4C:n orkesteri marraskuun 2022 Megaspektaakkelissa.

Riihimäen musiikkiopistossa on alkanut mahtava pöhinä. Musiikkiopiston puhallinorkesterit on jälleen herätetty henkiin, ja järjestelmällinen yhteismusisoinnin esiinmarssi on alkanut.

Alku käynnistyi vauhdilla kahden hyvin erilaisen orkesterin voimin lukukaudella 2021–22. Opiston puhallinorkesteri toimi periodiluonteisesti, kun ohjelmistoa valmisteltiin opiston 60-vuotisjuhliin. Helmikuussa 2022 aloitettiin yhteistyö Riihimäen Eteläisen koulun musiikkiluokkien kanssa. Lisää vettä myllyyn tuli keväällä 2022, kun musiikkiopistoon alettiin etsiä yhteismusisoinnin vastuuopettajaa. Tähän hommaan palkattiin elokuun 2023 alusta allekirjoittanut, ja tehtävästä on muodostumassa Suomen ensimmäinen "kapellimestarivirka" musiikkiopistoon.

Minun rinnallani orkesterilaisia on tässä vauhdikkaassa toiminnan kehittämisessä opettanut, ohjannut ja avustanut viisi puhallinopettajaa: **Markku Hirvonen** (huilu), **Senja Salo** (klarinetti), **Sanni Jyllilä** (saksofoni), **Mika Yläräkkö** (fagotti) ja **Markus Ihajoki** (trumpetti). Jokapäiväisessä arjessamme on mukana myös apulaisrehtorimme (ja koko pöhinän *primus motor*) **Minna Kajander**, joka huolehtii matalien vaskien touhuista ja auttaa minua kapellimestaroinnissa. Myös **Maria Kurunsaari** (käyrätorvi) ja **Juuli Markkanen** (oboe) hoitavat ihailtavasti omaa osuuttaan soitonopettajina ja lyömäsoittajia koutsaa **Mikael Heikkilä** oppitunneillaan.

Aktiivisen kehitystyön ansiosta nyt keväällä 2023 musiikkiopistossamme toimiikin yhteensä neljä puhallinorkesteria:

- *Ekabändissä* soittavat vasta-alkajat ja soiton alkutaipaleella olevat soittajat. Jäseniä ryhmässä on 15, joista yksi on tuubasta innostunut isä! Orkesterissa avustaa kolme opettajaa. Ekabändissä soitetaan ensimmäisen vuoden ajan ja siitä siirrytään seuraavaan orkesteriin.
- *Junioripuhallinorkesterissa* on 24 soittajaa. Mukana on niin opettajia kuin vanhempiakin. Aikuisia soittajista on kahdeksan.
- *Kouluorkesterit* ovat käynnissä kahden luokan kanssa eli maanantaisin harjoitellaan sekä nelosten että vitosten kanssa. Orkesterilaisia on koululla lähes 50.

Orkesteritoiminnassamme on mukana huilut, klarinetit, fagotit, saksofonit, trumpetit, käyrätorvet, pasuunat, tuubat ja lyömäsoittimet. Yhteensä soittajia on omissa orkestereissamme on noin 90. Puhallin- ja lyömäsoitinoppilaita opistossamme on enemmän, ja lisää orkestereita on suunnitteilla jälleen kauden 2024 alkuun, joten mahdollisuus kasvuun on hyvä.

Omien orkestereidemme lisäksi kahdeksan pidemmällä olevaa soittajaa soittaa paikallisissa soittokunnissa eli Riihimäen Työväenyhdistyksen soittokunnassa ja Rautatieläisten soittokunnassa. Näiden orkestereiden kanssa syvennetään yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan. Näin hyvin alkaneen toiminnan vuoksi oli helppo liittyä SPOL:n jäseneksi ja osaksi Suomen aktiivisten puhallinorkestereiden verkostoa!

Teksti: Hanna-Mari Lehtonen
Kuva: Markus Ihajoki

SPOL:n uusi jäsen esittäytyy: Kouvolan soittokunta

Kouvolan Soittokunnan 120-vuotisjuhlakonsertti lokakuussa 2019, kapellimestarina Iiro Palosara.

Kouvolan soittokunta on vuonna 1899 perustettu puhallinorkesteri, jonka kotipaikka on Kouvola. Soittokunnan toiminta sai alkunsa rautateistä, kun varikon päällikkö **Edvard ”Pappa” Lundström** perusti Kouvolan Torvisoittokunnan. Ensimmäinen merkittävä esiintyminen oli Kouvolan asemalla uudenvuoden vastaanottotilaisuus 1900. Soittokunta on toiminut Kouvolassa vuosisadan alussa nimillä Kouvolan Torvisoittokunta, Kouvolan WPK:n soittokunta, Suojeluskunnan Soittokunta ja Kouvolan Musiikinystävien Torvisoittokunta. Vuonna 1947 nimi muutettiin Kouvolan Rautatieläisten Soittokunnaksi. Vuonna 2008 uudeksi nimeksi tuli Kouvolan Soittokuntayhdistys ry eli Kouvolan soittokunta.

Soittokunnan nykyisenä kapellimestarina toimii **Timo Jaakkola**. Soittokunta on rakenteensa suhteen nykyaikainen puhallinorkesteri, siinä on edustettuna lähes kaikki puhallinsoittimet kuin myös lyömäsoittimet. Soittokunnan soittajavahvuus on tällä hetkellä 24 soittajaa. Soittokunnan ohjelmisto on hyvin laaja käsittäen puhallinmusiikin koko kirjon: konsertti-, viihde- ja tanssimusiikin kuin myös hengellinen musiikin eri tyylilajit.

Soittokunnan alaisuudessa toimii lisäksi pieni puhallinyhtye Sonetti, joka koostuu soittokunnan soittajista. Sonetin musiikillinen toteutus on samanlainen kuin vanhalla torviseitsikolla, mutta soittimet edustavat nykypäivän vaski- ja puupuhaltimia. Soittajavahvuuteen kuuluu yhdeksän puhaltajaa sekä lyömäsoittaja. Sonetin ohjelmisto käsittää klassista-, viihde- ja tanssimusiikkia sekä myös hengellistä musiikkia.

Kouvolan soittokunta harjoittelee maanantaisin klo 18–20 Kouvolan kaupungintalolla. Soittokunta ottaa uusia soittajia mielellään mukaan toimintaansa.

Tänä vuonna Kouvolan soittokunta järjestää yhdessä Ahvion soittokunnan kanssa Ankkapurhan Törräys 5 -tapahtuman Kouvolassa Nuorisokeskus Anjalassa 24.-27.8.2023. Näin kaksi Kouvolan vanhinta soittokuntaa luovat yhdessä uutta yhteistyöperinnettä.

Lähde: Kouvolan soittokunnan historiikki, kuva: Toni Pakarinen

SPOL:n uusi jäsen esittäytyy: Torviseitsikko Pielinen

Torviseitsikko Pielinen jatkaa kokoonpanoltaan ja soinniltaan ainutlaatuisia suomalaista torviseitsikkoperinnettä. Yhtye on perustettu vuonna 2020 ja on jo ehtinyt konsertoimaan laajasti ympäri Pohjois-Karjalaa sekä Savoaa. Yhtye soittaa 1800-luvun lopun seitsikko-perinteen mukaisilla soittimilla ja onkin saanut paljon kiitosta rikkaasta pehmeästä soinnistaan. Seitsikko haluaa pitää perinnettä yllä, mutta myös kehittää suomalaista seitsikkoa niin ohjelmiston kuin ilmaisunkin suhteen.

Yhtye koostuu seitsemästä Pohjois-Karjalassa vaikuttavasta ammattimuusikosta:

Ville Karjalainen, es-kornetti
Jouni Arponen, 1. b-kornetti
Sami Haaranen, 2. b-kornetti
Pertti Vattulainen, es-alttorvi
Jarkko Mustonen, b-tenoritorvi
Ilkka Karppanen, b-baritonitorvi
Ari Varpula, es-tuuba.

Teksti: Ville Karjalainen

Kuva: Ilkka Karppanen

SPOL:n uusi jäsen esittäytyy: Leppäkosken puhallinorkesteri

Leppäkosken puhallinorkesteri on perinteikäs janakkalalainen orkesteri. Orkesteriin kuuluu noin 20 soittajaa. Vuodesta 2022 lähtien orkesteria on johtanut **Teemu Virtanen**. Orkesteri toimii Vanajaveden kansalaisopiston opintopiirinä, ja lisäksi orkesterin taustalla toimii Leppäkosken puhallinorkesteri ry.

Jokavuotisiin esiintymisiin kuuluvat vapun aaton ja itsenäisyyspäivän tapahtumat.

Näiden lisäksi orkesteri esiintyy tilausten mukaan esimerkiksi yritysten, yhdistysten tai kylien juhlissa. Orkesterin erityisosaamista on perinteikäs puhallinmusiikki, mutta tarpeen mukaan soittajat taipuvat myös muihin tyylilajeihin.

Leppäkosken puhallinorkesteri täyttää tänä vuonna 50 vuotta. Orkesterin perustajajäsenistä kaksi on edelleen mukana toiminnassa, tuubisti **Markku Lehtonen** sekä tenorifonisti **Kari Liukkonen**. Heidän lisäksi orkesterista löytyy kolme muutakin jäsentä, jotka ovat olleet mukana soittamassa jo yli 40 vuotta.

Mieleenpainuvimpia muistoja menneiltä vuosilta ovat ainakin moottoritie nro 3:n ja Linnatuuli-liikenneaseman vihkiäiset vuonna 1992, jolloin orkesteri esiintyi ajoradalla ennen sen avaamista liikenteelle sekä vuoden 2022 suurhanke Sibelius-opiston orkestereiden kanssa, jonka tuloksena olivat upeat konsertit Hämeenlinnassa.

Leppäkosken puhallinorkesterin 50-vuotisjuhlakonsertti pidetään Turengin Kuumolatalolla lauantaina 27.5.2023 klo 17. Tilaisuus koostuu kahdesta osasta: ensimmäinen puoliaika on konsertti, väliajan jälkeen pidetään tanssit. Orkesteri toivottaa kaikki sydämellisesti tervetulleeksi tilaisuuteen!

Teksti: Anne Heikkinen & Veera Karhu

SPOL:n uusi jäsen esittäytyy: Ylitornion soittajat

Kuva vuoden 2018 itsenäisyyspäivän juhlasta, jossa on nykyisen kokoonpanon soittajista Teuvo Oja (johtaja, klarinetti), Juhani Irva (trumpetti), Kalervo Vanha ja Eero Ylisirkka (tenorisaksofoni), Matti Laakso (alttosaksofoni), Lassi Vierikko (pasuuna) Kaarlo Kauppi (tuuba) ja Jussi Välimaa (rummut) sekä lisäksi Olli Kannisto, Jouko Seppänen ja Seppo Laitamaa, jotka eivät enää ole mukana.

Soittokunta aloitti toimintansa Ylitorniolla 1930-luvulla Suojeluskunnan soittokuntana, mutta sota keskeytti sen. Uudelleen toiminta alkoi vuonna 1965, ja yhdistykseksi se rekisteröitiin 1966. Soittajilla on ollut parhaimmillaan 20. Alkuaikoina orkesterin johtajat vaihtuivat muutaman vuoden välein, kunnes 70-luvun lopulla johtamisvastuun otti dir.mus. **Olli Kannisto**, joka hoiti tehtävää yli 40 vuotta!

1980–90-luvut olivat soittoleirien järjestämisen vilkasta aikaa, mikä sittemmin hiipui. Leirien ja muun toiminnan ylläpitämiseksi Ylitornion soittajat tekivät varainhankintaa mm. keikkailemalla tanssiorkesterina ympäri Lapin lääniä. Keikkamatkoja tehtiin runsaasti myös ulkomaille, esimerkiksi Viron Haapsaluun ja Tallinnan laulujuhille, olutfestareille Saksassa, suomalaisten suurjuhlille Kanadassa ja USA:ssa.

Viimeksi on käyty Kanarian saarilla juuri ennen korona-aikaa. Tuolloin järjestettiin Las Palmasissa menestyksekkäät suurttänsiaiset, joiden tähtiesiintyjänä olivat Ylitornion soittajat. Niitä tanssiaisia muisteltiin haikeana Kanarialla talvehtivien suomalaisten parissa vielä tänäkin keväänä.

Nykyinen toiminta on seitsikkopohjaista kansalaisopiston opintopiirinä. Soittajina on yhdeksän

miestä, joiden ikähaitari on 48–76 vuotta ja keski-ikä 65 vuotta. Soittajat kokoontuvat kahden viikon välein, sillä matka harjoituksiin on osalla sangen pitkä, kun Ylitorniolle ajetaan mm. Ruotsin Haaparannalta (70 km). Johtajana on ollut vuodesta 2020 alkaen **Teuvo Oja**.

Ohjelmisto on hyvin laaja-alainen klassisesta musiikista kevyeen musiikkiin, hengellistä tai marssimusiikkia unohtamatta. Vakioesiintymiset vuosittain ovat Veteraanipäivä, Kotiseutujuhla ja Itsenäisyyspäiväjuhla sekä mahdollisesti koululaiskonsertti ja kesällä ulkoilmakonsertti.

Soittajien keski-ikä on noussut koko ajan, ja huoli orkesterin tulevaisuudesta on noussut pinnalle. Nuorten tai uusien soittajien mukaansaamiseksi Ylitornion soittajat on virittänyt uudelleen soittoleiritointia. Viime vuonna leiri olikin ensi kertaa pitkään aikaan, ja tänä keväänä toukokuussa toistamiseen. Leirin päätteeksi pidetään tietysti konsertti, jossa konkarit ja vasta-alkajat ”puhaltavat yhteen hiileen”.

Teksti: Katja Kauppi

Kuva: Martti Ylävaara

Levyarvio: Töölö Brass "TÖÖLÖ" – suomalaista brass band -musiikkia

Keväällä 2022 ilmestyi Töölö Brassin yli 40-vuotisen taipaleen kolmas pitkäsoitto "TÖÖLÖ", joka on omistettu Töölön kaupunginosalle ja orkesterin kotikaupungille, Helsingille. Töölö-levyllä on ilahduttava määrä suomalaista musiikkia brass bandille sovitettuna, ja mukana on myös yksi alkuperäissävellyskin: Töölö Brassin vuonna 2017 **Timo Forsströmilä** tilaama *Brasspect I*.

Äänitteen avausraitia on komeasti soitettu Suomen armeijan sotilassoittokuntien perinнемarssi, Bernhard Henrik Crusellin *Marssi nro 9 Kenthorn*. Levyn toinen kappale, Leevi Madetojan *Barcarole*, kuuluu myös suomalaisen puhallinmusiikin historian kivijalkaan. Tämä hienosti soiva kappale on alunperin sävelletty seitsikolle, ja brass band -sovituksen on tehnyt englantilainen – Suomessakin useasti vierailut – brassband säveltäjä-soittaja Ray Farr.

Timo Forsströmin *Life in the Capital City* on kuulunut jo jonkin aikaa edistyneempien puhallinorkesterien suosikkiohjelmistoihin. Erinomaisen brass band -sovituksen tästä kolmiosaisesta teoksesta on tehnyt Logan Moore. Ääriosat *Five Corners* ja *Song of the Old Shipyard* Töölö Brass esittää iskevästi ja erinomaisella dynaamisella skaalalla. Toinen osa *Silent Park* on koskettavuudessaan upeaa kuultavaa. Es-kornettisoolon soittaa **Antti Joki**.

Suurta yleisöä hemmotellaan Lasse Mårtenssonin *Myrskyluodon Maijalla*. Vaikka kappale on jo syvälle niitattu suomalaiseen sielunmaisemaan, Hannu Rajaksen kekseliään sovituksen ansiosta tätä kuuntelee mielellään yhä uudelleen.

Brasspect I on Timo Forsströmin Töölö Brassille säveltämä tilausteos, joka kantaesitettiin Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuotena vuonna 2017. Kappaleessa on hyvin luotu soinnillisia ja rytmisiä jännitteitä hyödyntäen koko brass bandin soitinvalikoimaa. Töölö Brass esiintyy jälleen edukseen. Tämä on hyvin tervetullut kappale suomalaisen harvalukuisen brass band -ohjelmiston teosvalikoimaan.

Suomalais-ruotsalaista yhteistyötä edustaa Anders Edenrothin ja Matti Kallion *Nordic Polska*. Tämä pohjoismaalaisiin kansanlauluihin perustuva kappale sävellettiin vuonna 2015. Kappale on tullut tunnetuksi ruotsalaisen The Real Group ja suomalaisen Rajaton -lauluyhtyeiden yhdistetystä Leveleleven-kokoonpanon esityksistä. Brass band -sovituksen, jonka Töölö Brass tässä mainiosti esittää, on tehnyt Philip Harper vuonna 2016.

Viimeisenä kappaleen soi jälleen Suomi-klassikko: Timo Forsströmin *Monark Avenue*. Sovittajina on jo tutuksi tullut Logan Moore sekä Eric Aho. Teos on kuvaus aurinkoisesta pyörämatkasta kauniilla maaseudulla. Tämän hyväntuulisen kappaleen soitinnus vastaa myös kuvausta: mukana on asiaan kuuluvat pyörän kello sekä auton torvi.

Ohjelmisto levyllä on mielenkiintoista ja erityisesti suomalaisia perinteitä (uusia ja vanhoja) kunnioittavaa. Levyllä kuullaan useita hienoja sooloja, ja siksi kuulija ehkä kaipaisi solististen osuuksien soittajien nimiä enemmän esittelyteksteihin. Valistunut alan harrastaja toki erottaa kornetin, flygelitorven ja alttorven äänen toisistaan ja katsoo nimen muusikkoluettelosta, mutta helpompi se olisi lukea suoraan tekstistäkin. Töölö Brassin kapellimestari **Okko Kivikataja** on tehnyt orkesterinsa kanssa hienoa työtä tällä levyllä, ja äänittäjä **Markku Veijonsuo** on onnistunut taltioimaan erinomaisesti aidon brass band -soundin. Toivottavasti tämä levy innostaa niin soittajia kuin yleisöä suomalaisen brass band musiikin pariin.

Töölö Brass "TÖÖLÖ" -levyä voi tilata osoitteesta cd@toolobrass.fi. Aikaisemmin ilmestyneet Töölö Brassin äänitteet ovat "Pieni Juhlasoitto" vuodelta 1983 (LP) sekä "HARJANNE" vuodelta 2008 (CD). Kaikki nämä albumit löytyvät suosituimmista suoratoistopalveluista (testattu Spotify ja Tidal).

Teksti: Pekka Lyytinen
Kuvat levynkannesta

Ruskatrööttä vihdoinkin Joensuussa!

Ruskatrööstästä kulmillamme on kauan haaveiltu, ja suunnitelmaa on huoella haudutettu. Nyt viimeinkin ovat tähdet ja rakennukset oikeassa asennossa ja vuoromme koittanut: suurta puhallinmusiikin juhlaa vietetään Joensuussa 29.9.–1.10.2023.

Joensuun konservatorion uudet vuonna 2022 käyttöön otetut tilat mahdollistavat nyt erinomaiset puitteet suuren puhallinjoukon saapumiselle. Sijainti keskeisellä Itä-Suomen yliopiston kampusalueella usean koulun läheisyydessä luo toimivan ja kompaktin harjoitussalien sekä majoitus- ja ruokailutilojen keskittymän. Pienimmät liikkuvat turvallisesti paikkojen välillä, ja orkestereille löytyy harjoitussaleja suuremmatkin koko- ja laatuvaatimukset täyttäen.

Koettelevien poikkeusvuosien jälkeen intoa on kertynyt varastoon, ja valmistelujen myötä ilo kesän jälkeen odottavasta jälleennäkemisestä on käsinkosketeltava. Trööstämuistot ovat jättäneet lähtemättömän jäljen niin monen nuoren soittajan sydämeen, ja meille ohjaajille vuosittainen kokoontuminen kollegojen kanssa on ollut aina suuri voimavara. Opettavaisten kokemusten, antoisien kohtaamisten, motivoinnin ja hyvien muistojen lisäksi tarvitaan uusia sävellyksiä ja sovituksia – kaikkia edellämäinittuja kun kuluu yhtä nopeasti kuin sukia! Myös koko musiikin harrastamisen – erityisesti puhallinsoittamisen mahdollisuuksia eri muodoissaan on trööstättävä maailmalle suureen ääneen. Kaikkeen tähän haluaa myös Joensuun väki ensi syksynä oman panoksensa antaa.

Olemme perustaneet Ruskatrööställe omat nettisivut osoitteeseen: www.ruskatrootta.fi. Tähän päivitämme tietoa ajankohtaisista asioista. Stay tuned ja ennen kaikkea lämpimästi tervetuloa Joensuuhun!

Aurinkoisin trööstäterveisin,
Taina Viinisalo, Joensuun konservatorio

SPOL

PUHALLINMUSIIKKIA

Alttosaksofoni

Vauhti kiihtyy

Matti Ruohonen / sov. Antti Nissilä

♩ = 97

© Suomen Puhallinorkesteriliitto 2023 / Teosto

Eskelinen, Lumme, Männikkö, Pihl

PUHALLINPOSSUT

1. Possumarssi
2. Susilaulu
3. Maailmallelähtölaulu
4. Veli Huilu rakentaa talon (cowboylaulu)
5. Veli Klarinetti rakentaa talon (ragtime)
6. Veli Trumpetti rakentaa talon (swing)
7. Aamunkoitto
8. Susi hyökkää
9. Possumarssi uusiksi!

kesto 15:20 (grade 2) jäsenhinta 80 € (muut 100 €)

Teethän esitysilmoituksen Teostolle,
se käy helposti verkkopalvelun kautta:

www.teosto.fi

www.spolli.com

Matti Ruohonen, sov. Antti Nissilä:

Vauhti kiihtyy **UUTUUS!**

SPOL:n tilaussovitukset: korvamato
puhallinorkesterisovituksena (grade 2,5)

Anita Lehto: **Hurjat tulee!** **UUTUUS!**

SPOL:n tilausteos: seitsikko/pieni puhallinorkesteri
ja myös myös nuorisopuhallinorkesteri
(grade 2)

Rasmus Soini: **Pieni Tanhu** **UUTUUS!**

Ruskatrööttä 2022 tilausteos
(grade 3+)

Rasmus Soini: **Roskamarssi** **UUTUUS!**

Ruskatrööttä 2022 tilausteos
(grade 2)

Sauli Saarinen: **Festival Music**

Pirkanmaan Pinnan 2020 sävellyskilvan voittaja
(grade 4,5)

Jussi Lampela: **If we must die**

Pirkanmaan Pinnan 2020 sävellyskilvan kakkonen
(grade 4)

Markku Viitasaari: **Global Winds**

Pirkanmaan Pinnan 2020 sävellyskilvan kolmonen
(grade 4)

Anne Kankare: **Urhea orkka**

Riemastuttava junnumarssi
(grade 1,5)

Anne Kankare: **Konstaapeli Hantti-Fantti**

Pirkanmaan Pinnan 2020 sävellyskilvan satoa
(grade 1,5)

Anni Hautala: **Mesikämmen**

Pirkanmaan Pinnan 2020 sävellyskilvan satoa
(grade 3)

Aki Knaappila: **Vaellus**

Raikkaat sävyt ja harmoniat, Tampun tilausteos
(grade 2)

Aki Knaappila: **Häikäisevä läpinäkyvyys**

Tyylikästä konserttimusiikkia, Tampun tilausteos
(grade 3)

Aksel Törnudd, sov. Raine Ampuja:

Sailor's Rap (grade 3,5) **UUSI EDITIO!**

Tero Lanu: **Fantasy Overture**

Puhallinorkesterien SM-kisojen 2022
B-sarjan pakollinen teos (grade 3,5)

Janne Laine

Alkeiset 1-5 ja 6-10

Testattuja alkeisteoksia
puhallin- ja lyömäsoittajille (grade 1,5)

Jorma Hirvelä

Parthenia (grade 4-)

Kunnon konserttimusiikkia!

Jyrki Koskinen

From Karelia with Love (grade 4)

Upea konserttiteos

Timo Katila

Kajastus (grade 1,5)

Orfeo con pelo largo (grade 4)

Huima laaja konserttiteos

TILAUKSET:

spol.toiminnanjohtaja@gmail.com
(myös paperitilaukset ja PDF)

Puolustusvoimat
The Finnish Defence Forces

22.8. KIVIKYLÄN AREENA, RAUMA	28.8. ENERGIA AREENA, OULU	1.9. JOENSUU AREENA
24.8. VAASAN SÄHKÖ AREENA	30.8. OLVİ AREENA, KUOPIO	5.9. IKIOMA AREENA, MIKKELI
		7.9. HELSINGIN JÄÄHALLI

LIPUT 10-39 EUROA

HARJANNE COMPANY LTD

ticketmaster®